

Vilniaus universitetas
TARPTAUTINIŲ SANTYKIŲ IR POLITIKOS MOKSLŲ
INSTITUTAS

EUROPOS STUDIJŲ MAGISTRO PROGRAMA

GYTIS PUIŠĖ
IV kurso studentas

**EUROPOS SAJUNGOS IMIGRACIJOS SAUGUMIZAVIMO KAITA 2015-
2022 METAIS**

MAGISTRO DARBAS

Darbo Vadovas: Dr. Liutauras Gudžinskas

Vilnius, 2022 m

Bakalauro/magistro darbo vadovo/ės išvados dėl darbo gynimo:

.....
.....
.....

.....

(data)

.....

(v., pavardė)

.....

(parašas)

Bakalauro/magistro darbas įteiktas gynimo komisijai:

.....

(data)

.....

(Gynimo komisijos sekretoriaus/ės parašas)

Bakalauro/magistro darbo recenzentas/ė:

.....

(v., pavardė)

Bakalauro/magistro darbų gynimo komisijos įvertinimas:

.....

Komisijos pirmininkas/ė:

Komisijos nariai:

BIBLIOGRAFINIO APRAŠO LAPAS

Puišė G. Europos sąjungos imigracijos saugumizavimo kaita 2015-2022 metais. Politikos mokslų specialybės, magistro darbas / VU Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institutas; darbo vadovas L. Gudžinskas– V., 2022. – 59 p.

Reikšminiai žodžiai: Europos komisija, Europos vadovų taryba, Europos parlamentas, saugumo teorija, desaugumizacija, diskurso analizė, migracija, migracijos politika

Šiame darbe nagrinėjamas trijų Europos sąjungos institucijų- Europos Parlamento, Europos Komisijos, Europos vadovų tarybos diskursas migracijos tema. Darbe lyginamas minėtų institucijų diskursas. Stebimas migracijos klausimo saugumizavimo kaita 2015-2022 kovo mėn. laikotarpyje. Diskursas nagrinėjamas per referentinio objekto ir grėsmės įvardijimą, grėsmės sąsajas su kontekstu ir visuomenėje pažintais pavojais. Nustatomos institucijų diskurso tarpusavio skirtys ir santykis tarpusavyje. Pateikiamos prognozės galimam klausimo desaugumizavimui.

Turinys

Įvadas	5
1. Teorinis Pagrindas	10
2. Metodologija.....	17
3. Europos sąjungos migracijos politika iki 2015 metų.....	19
4. Europos Sąjungos institucijų vykdomas imigracijos saugumizavimas 2015-2022 metų laikotarpyje	24
4.1 Europos sąjungos institucijos kaip saugumizuojantys veikėjai.....	24
4.2. Europos Komisijos diskurso analizė.....	26
4.3. Europos vadovų tarybos diskurso analizė.	36
4.4. Europos Parlamento diskurso analizė.....	41
Išvados	47
Literatūros sąrašas	49
Summary.....	58

Ivadas

Žmonių migracija per pasaulį yra vykstantis reiškinys nuo pat žinomos žmonijos pradžios, kaip ir pasekmės kylančios iš to- nepriklausomai nuo to ar būtų teigiamos ar neigiamos. Dalis dabar vienu stipriausiu pasaulio valstybių tokių kaip Jungtinės Amerikos Valstijos ar Australija būtent susiformavo kaip valstybės dėl iš kitų, pagrinde Europos atvykusių, migrantų. Požiūris į imigraciją istoriškai niekada nebuvo pastovus ir dažnai priklausomas nuo tarptautinių santykių tarp valstybių, religijų ir regionų. Dalis valstybių, saugodamos savo kultūrinį identitetą, ypatingai griežtai žvelgė į migraciją, ribodamos jos srautus arba pilnai uždarydamos savo sienas. Kitos, tuo tarpu, kaip tik skatino kultūrinę asimiliaciją, papildomus darbo jėgos šaltinius, taip kurdamos savo valstybės kapitalą.

2015 metais staigiai pradėjus augti nelegalių migrantų skaičiams Europoje ir prasidėjus vadinamajai „Europos migrantų krizei“, vėl buvo pradėta ypatingai daugiau dėmesio skirti migracijos klausimams ir reiškiniams, kurie susieti su ja. Tai parodo ir Eurobarometro 2015 metų rudens duomenys, kuriuose patys europiečiai nurodė, jog dvi esminės problemos- imigracija ir terorizmas, kurias kaip pagrindines nurodė atitinkamai 58 ir 25 procentai apklaustųjų.¹ Rezultatai primena ir dar vieną trajektoriją- migracijos temos nagrinėjimas Europoje matomas per saugumo prizmę, o pati imigracija yra saugumo klausimu. Tai nėra keista žvelgiant iš istorinės perspektyvos- Europos Sąjungos imigracijos politikos formavimuisi nemažai įtakos turėjo ir teroristiniai aktai Jungtinėse Amerikos Valstijose 2001 metų Rugsėjo 11 dieną. Tuo pačiu pridodant tai jog ir aplinkiniais metais Europoje vyko islamo religiją išpažįstančių asmenų vykdomi teroristiniai aktai teigiamas požiūris į atvykstančius imigrantus iš kitokios kultūros šalių, be abejonės, buvo su silpnintas.

Kaip pastebėtina migracijos krizė, kuri palietė Europą, imigracijos klausimo vertinimą dar labiau pastūmėjo į saugumo ir galimo terorizmo prizmę, iš migracijos klausimo svarstymo mažiau ar daugiau išstumiant migracijos suteikiamos naudos perspektyvą.

Tai palietė ir vykdomos imigracijos kontrolės įrankius Europoje, neapsieinant be tarptautinės teisės pažeidimų kurių kaip pavyzdžius būtų galima išskirti Vengrijos migrantų neįsileidimą į teritoriją, jų išstūminėjimą ir galimybės pateikti prašymą prieglobsčiui nesuteikimą, bei gana garsiai ir nevienareikšmiškai nuskambėjusį Europos Sąjungos- Turkijos susitarimą, dėl migrantų stovyklų ir migrantų laikymo Turkijoje, bei imigracijos stabdymo į Europos sąjungos valstybes. Šis susitarimas dalies analitikų, taip pat, vertinamas kaip ir Europos Sąjungos pasidavimas ir savęs sukompromitavimas

¹ Europos Komisija, *Standartinis Eurobarometras 84, Viešoji nuomonė Europos sąjungoje*, 2015, 13

kaip tarptautinės žmogaus teisių nešėjos, bei tuo pačiu išdavystė savo ilgalaikės politikos Turkijos klausimu.²

Kiek skirtingas tendencijas lemtas apklausų ir tyrimų apie imigracijos ir terorizmo svarbą galime pastebėti žvelgiant į 2020 metų apklausų rezultatus, kuriuose šių klausimų aktualumas yra gerokai sumenkęs lyginant su 2015 metų rezultatais. Migrantų krizės stabilizavimas ir natūralus klausimų cikliškumas lėmė jog Euro barometro duomenimis imigracija ir terorizmas užėmė atitinkamai 3 ir 8³ vietas svarbiausių problemų suvestinėje.

Tokios tendencijos yra pakankamai natūralios žvelgiant iš perspektyvos jog imigracijos tempai pastaruosius keletą metų Europoje krito. Piliečių mažesnis susidomėjimas klausimu, mažesni migracijos srautai, galėtų būti puikia situacija spręsti įsisenėjusias migracijos politikos problemas. Nepaisant to, tiek diskusijos imigracijos klausimu, politiniai sprendimai, tiek ir moksliniai tyrimai šia tema yra prislopę ir nesusilaukia ypatingo dėmesio.

Susidariusi situacija leidžia kelti klausimą kaip Europos Sąjungos institucijos dabar traktuoja migracijos klausimą ir ar pozicija keičiasi laikotarpyje nuo 2015 metų iki 2022 kovo, nuo laikmečio kuomet prasidėjo migracijos krizė iki dabarties. Pabrėžtina, kad trijų pagrindinių institucijų- Europos Komisijos, Europos vadovų tarybos ir Europos parlamento bendros pozicijos neturėjimas svarstomu klausimu gali turėti neigiamų pasekmių galimam problemos sprendimo priėmimui ir įgyvendinimui.

Atsižvelgiant į įvardintą problemą, šio darbo tikslas yra išanalizuoti 3 pagrindinių Europos Sąjungos institucijų migracijos saugumo diskursą 2015-2022 metais, taikant saugumizavimo teorinę prieigą, ir atsakyti į klausimą – ar ir kaip keičiasi migracijos klausimo saugumizacija institucijų diskurse. Tyrimo objektu šiuo atveju Europos Sąjungos 2015-2022 metai vykdytas migracijos saugumizacijos diskursas iš trijų pagrindinių Europos sąjungos institucijų.

Šiame tyrime kaip pagrindinė teorija, kuri bus naudojama atlikti analizę yra pasirinkta Kopenhagos mokyklos mokslininkų suformuluota saugumizacijos teorija, kuri apibūdina, kaip tam tikri viešojoje sferoje egzistuojantys klausimai gali tapti saugumo problemomis ir kaip šie klausimai, keičiantis aplinkybėmis, gali būti pašalinti iš saugumo problemų lauko(desaugumizuoti). Saugumizavimas šiuo atveju yra suprantamas, kaip tam tikro reiškinio apibūdinimas, kaip keliančio pavojų tam tikram, išreikštam objektui. Tokiu atveju jeigu reiškinys yra įvardintas, kaip pavojingas, jo sprendimui galima imtis išskirtinių priemonių, lyginant su kitais, nesaugumizuotais, dienotvarkės klausimais. Desaugumizavimu būtų laikomas procesas, kai klausimas iš saugumizuotos ir skubios

² Katie Helme, „The Implications of the EU-Turkey Refugee Agreement on the EU's Role as an International Humans Rights Actor“ *Australian and New Zealand Journal of European Studies*, vol. 10, (2018), 68-73

³ Europos Komisija, *Standartinis Eurobarometras 93, Viešoji nuomonė Europos sąjungoje*, 2020, 15

dienotvarkės yra vėl perkeliamas į normalų politinių sprendimų procesą. Dėl šių priežasčių šiame tyrime bus skiriamas dėmesys kokią vietą, trijų išskirtų Europos Sąjungos institucijų, dienotvarkėje užima migracijos klausimas ir kokiais būdais jis yra formuluojamas. Verta paminėti, jog siekiant įvertinti kaip keičiasi migracijos klausimo saugumizavimas, negalima atmesti ir desaugumizacijos perspektyvos, tad šiame tyrime taip pat bus remiamasi autorių Lene Hansen ir Stefano Guzzini teorijomis, kurios papildys saugumizacijos teorija desaugumizacijos dėmenimis ir padės geriau apžvelgti ir išanalizuoti kaip keičiasi migracijos klausimo svarstymas Europoje apsibrėžtu laikotarpiu.

Mokslinėje literatūroje galima rasti tyrimų, analizuojančių Europos Sąjungos institucijų pozicijas migracijos ir būtent Šengeno erdvės įkūrimo klausimu. Autorė Adina Maricut savo atliktoje analizėje „Different narratives, one are without internal frontiers: why EU institutions cannot agree on refugee crisis“ (2017), atlikdama institucijų diskurso analizę, atkreipia dėmesį į tai, jog institucijų naratyvai svarstant tą patį klausimą gerokai išsiskiria. Autorė savo darbe nustatė, jog Šengeno erdvės įvedimo svarstymo metu Europos vadovų taryba Šengeno erdvę matė, kaip objektą, kuriame yra reikalinga apsauga nuo akivaizdžių grėsmių bendrijos saugumui ir kuri turi būti apsaugoma gretutinėmis priemonėmis. Europos Komisijai šis projektas ir jo įgyvendinimas buvo ambicija panaši į bendrosios rinkos ir kurios įgyvendinimas, balansuojant saugumą ir pagrindines žmogaus teises, turi įvykti bet kokia kaina, net ir reiškiant sumenkusia pačios komisijos įtaką. Tuo tarpu Europos Parlamentas Šengeno erdvės įvedimą pirmiausia matė kaip sprendimu priėmimo bendrijos metodu pažeidimą, tačiau galop atrado savo vaidmenį kaip fundamentalių teisių gynėjo „erdvės be sienų“ kontekste.⁴ Tuo pačiu tyrime pastebima, kad panašias interakcijas tarp institucijų tendencijas galima pastebėti ir migracijos krizės metu.⁵

Apie nuomonių nesutapimą tarp Europos Sąjungos institucijų priimant sprendimus ir nustatant pagrindines taisykles savo straipsnyje „Competing for Consultation: Civil Society and Conflict between the European Commission and the European parliament“ kalba ir Pieter Bouwen. Savo darbe autorius pristato konfliktą tarp Europos komisijos ir Europos parlamento, dėl komisijos noro praplatinti galimų jos konsultacijų su pilietine visuomene ribas, taip norint sumažinti verslo subjektų dominavimą Europos sąjungos interesų politikoje, sukurti partnerystes su pilietinėmis organizacijomis ir padidinti komisijos veiksmų legitimumą. Tai kėlė grėsmę parlamento įtakai Europos sąjungos institucijų sąrangoje, todėl didžiąjai daliai teiginių, kurie buvo pateikti komisijos buvo nepritarta ir tik po ilgų tarp institucinių diskusijų pašalinant netinkamus Europos parlamentui teiginius, Europos Komisijos pasiūlymui buvo

⁴ Adina Maricut, „Different narratives, one are without internal frontiers: why EU institutions cannot agree on refugee crisis“, *National Identities Vol.19, No.2*, (2017), 161-170

⁵ Ibid, 171-172

pritarta.⁶ Autorius savo darbe taip pat prideda, jog tokie konfliktai ir galimas nesėkmingas jų sprendimas, gali pakenkti vienos iš konflikte dalyvaujančių institucijų reputacijai ir paveikti visą galimą reformų procesą.⁷

Tuo tarpu tyrėjai Henry Farrel ir Adrienne Heritier savo straipsnyje „Introduction: Contested Competences in the European Union“ apskritai teigia, jog konfliktas ir nesutarimas tarp trijų tyrime pasirinktų institucijų yra savotiškai užprogramuotas dėl Europos Sąjungos institucinės sąrangos. Kaip teigia autoriai, visos šios trys institucijos ir jų įtaka yra priklausoma nuo jų derybinės galios. Tad šios institucijos laikotarpiams, tarp pagrindinių Europos Sąjungos sutarčių pasirašymų, yra linkusios kurti neformalius kanalus, kuriais užsitikrintų savo konkurencinį ir derybinį pranašumą prieš kitas institucijas. Tokia kova dėl įtakos užprogramuoja institucinius konfliktus tarp institucijų, nes visoms yra gyvybiškai svarbu neformaliu būdu užsitikrinti kuo didesnę dalį kompetencijų, kurios galėtų lemti ir formalius pasikeitimus sąjungos viduje⁸

Apie pasirinktų trijų Europos sąjungos institucijų susitarimo tarpusavyje svarbą kalba Christophe Crombez savo darbe „The Co-Decision Procedure in the European Union“. Darbe autorius pastebi jog taikant bendro sprendimo metodą Europos Sąjungoje yra svarbus visų trijų institucijų sutarimas pasirinktu klausimu. Autorius pabrėžia jog Komisijos pasiūlymas gali būti patvirtintas tik tokiu atveju, jeigu jis yra priimtas Europos Parlamento ir kvalifikuotos daugumos Europos taryboje.⁹ Šią viziją papildo ir Robert Thompson su Madeleine Hosli, kurie savo darbe „Who has Power in the EU? The Commission, Council and Parliament in Legislative decision making“, teigia, jog nepaisant to jog Europos Taryba turi akivaizdžiai daugiau politinės galios negu Europos komisija ar parlamentas, priklausomai nuo politinių sprendimų priėmimo taisyklių savo galimybę daryti įtaką politiniams sprendimams turi ir dvi minėtosios institucijos. To priežastis- bendro susitarimo principas, kuris suteikia papildomos galios parlamentui,¹⁰ ir lemia jog bendras nuomonių suderėjimas tampa ypač svarbus norint jog komisijos pasiūlymas būtų priimtas.

Svarbu paminėti, jog erdvė, pasirinktam ir pristatom tyrimui, egzistuoja, kadangi nėra pastebėta daug darbų, kurie remdamiesi saugumizavimo teorija analizuotu būtent atskirų Europos Sąjungos institucijų diskursą imigracijos ar apskritai bet kuriais klausimais. Mokslinėje erdvėje, taip pat, mažai

⁶ Pieter Bouwen, „Competing for Consultation: Civil Society and Conflict between the European Commission and the European parliament“, *West European Politics*, Vol.30 No.2, (2007), 273-278

⁷ *Ibid*, 278

⁸ Henry Farrel ir Adrienne Heritier, „Introduction: Contested Competences in the European Union“, *West European Politics*, Vol.30 No.2, (2007), 227-241

⁹ Christophe Crombez, „The Co-Decision Procedure in the European Union“, *Legislative Studies Quarterly* Vol.22 No.1 (1997), 115-116

¹⁰ Robert Thompson, Madeleine Hosli, „Who has Power in the EU? The Commission, Council and Parliament in Legislative decision making“, *JCMS Volume 44. No. 2*, (2006), 413-415

pastebima, arba jie yra pakankamai seni ir reikalaujantys peržiūrėjimo, darbų, kurie analizuotų skirtingų Europos Sąjungos institucijų diskursą apskritai.

Šio daro pagrindiniais uždaviniais yra įvardijama: (1) aptarti saugumizavimo teorijos ir jos atšakos- desaugumizavimo teorijos prieigas, kurios suteiktų teorinį pagrindą atlikti tyrimui; (2) detaliai pristatyti Europos Sąjungos imigracijos politikos raidą ir jos saugumizavimo procesą, bei jam būdingus bruožus ir etapus; (3) išsamiai išanalizuoti 3 Europos Sąjungos institucijų- Europos komisijos, Europos vadovų tarybos bei Europos parlamento, diskursą imigracijos saugumizavimo klausime 2015-2022 metais, pristatant kontekstą, sąlygas, bruožus bei skirtumus tarp institucijų pozicijų.

Darbo dėstymo dalis susideda iš keturių skyrių. Pirmajame skyriuje bus pateikiama darbe naudojama teorinė prieiga ir pateikiamos prielaidos tyrimui. Antrajame pristatoma naudojama tyrimo metodologija. Trečiajame skyriuje pristatoma Europos Sąjungos imigracijos politikos raida ir šio klausimo saugumizavimas iki 2015 metų. Ketvirtajame skyriuje analizuojamas trijų pasirinktų Europos sąjungos institucijų diskursas imigracijos tema, nustatomi skirtumai tarp institucijų retorikų ir analizuojamas klausimo saugumizavimo pokytis.

1. Teorinis Pagrindas

Siekiant kuo išsamiau atsakyti į šiame darbe keliamą klausimą- kaip keičiasi migracijos politikos klausimo saugumizacija aptariamuoju laikotarpiu ir ar trijų pasirinktų Europos Sąjungos institucijų požiūriai sutampa, yra svarbu giliau paliesti ir saugumizacijos teoriją, kuria bus remiamasi šiame darbe, ją papildant desaugumizavimo aspektais, kurie naudingi siekiant įvertinti ar yra požymių, jog migracijos klausimas apskritai praranda savo, kaip saugumo klausimo statusą ir grįžta į įprastą dienotvarkę.

Šio skyriaus tikslas- apibrėžti saugumizacijos teorija, pagal pasirinktų autorių, nagrinėjančiu šią temą įžvalgas, bei nusistatyti esmines sąvokas, kurios bus reikalingos atliekant tolimesnę saugumizacijos proceso analizę.

Vieni iš garsiausių saugumo studijų tyrėju atstovaujančiu Kopenhagos mokyklą- Jaap de Wilde, Ole Weaver ir Barry Buzan yra laikomi vienais iš pagrindiniu saugumizacijos teorijos autorių. Šie autoriai savo darbuose išskyrė penkias saugumo sritis per kurias galima vykdyti saugumizavimo veiksmus, šias sritis įvardijant kaip- karinę, politinę, ekonominę, socialinę ir aplinkosauginę. Toks sričių įvardijimas yra kritika seniau nusistovėjusiam požiūriui, kuriame saugumo teorija labiau buvo taikoma tik iš karinės ir jėgos panaudojimo prizmės, taip suponuojant mintį jog pavojus valstybės išlikimui atsiskleidžia tik per galimą valstybės karinį sutriuškinimą.¹¹ Taip pat toks saugumo sąvokos išplėtimas leidžia plačiau suvokti ir pačią valstybę kaip saugoma objektą ir giliau pažvelgti į atskiras valstybės sritis, kuriose gali slėptis numanomas pavojus jai.¹²

Būtent procesas, kai bet kuri iškilusi problema tampa įvardijama kaip saugumo klausimas, minėtieji autoriai įvardija kaip saugumizavimą. Kai kokia nors problema įvardijama grėsme aptariamo objekto išlikimui, tai saugumizuoja patį aptariamąjį objektą.¹³ Objektas šiuo atveju suprantamas kaip aiškiai įvardintas vienetas, kuriam kyla grėsmė ir yra leidžiama imtis išskirtinių, kasdieninėje dienotvarkėje, nenaudojamų priemonių tai grėsmei sustabdyti ir jos išvengti.¹⁴ Analizei pasirinktos saugumo teorijos autoriai saugumizavimo procesą įvardija kaip kalbos aktą- pirmiausia kažkas turi būti įvardintas, kaip grėsmė, kad galėtų tapti saugumo problema, kuriai reikalingos sprendimo išeitys.¹⁵ Siekiant didesnio tikslumo reikia paminėti, jog įvardinti problemą turėtų įtakingi asmenys ar institucijos, kurių žodis viešojoje aplinkoje ir taip turi labiau apčiuopiamą įtaką, o jų pateikiamos informacijos sklaida yra didesnė lyginant su bet kuriuo paprastu piliečiu, kuris taip pat galėtų užsiimti saugumo problemų

¹¹ Barry Buzan, Ole Wæver, Jaap de Wilde, *Security: A New Framework for Analysis*. Boulder; London: Lynne Rienner Publishers, 1998, 2-5.

¹² Ibid, 7-8

¹³ Ibid, 21

¹⁴ Ibid, 36

¹⁵ Ibid, 26-27.

įvardijimu. Šis aspektas yra ypatingai svarbus tuo jog, siekiant imtis specialiųjų priemonių įvardintos saugumo grėsmės pašalinimui, yra esmingai svarbu, kad tokioms priemonėms būtų gautas palaikymas iš visuomenės, kuria liečia įvardijama saugumo problema.¹⁶ Tai yra lemiamas to, jog dažnu atveju priemonės, kurios bus naudojamos problemos sprendimui yra pakankamai inovatyvios, apima plačią sritį ir tuo pačiu gali nemažai kainuoti,¹⁷ lemiant galima didesnę visuomenės pasipriešinimą ir nenorą pritarti naujai įvedamoms priemonėms. Tokia situacija suponuoja mintį jog sėkmingas objekto įvardijimas grėsme atriškia rankas sprendimų priėmėjams imtis veiksmų, mobilizacijos aplink problemą, kas būtų buvę sunkiai įsivaizduojama ir prastai suprasta, be plačiosios visuomenės palaikymo ir sutikimo, jog priimami sprendimai yra būtini jų saugumui. Tačiau, neverta pamiršti, jog tai, kad kažkas virsta saugumo grėsme, nebūtinai yra objektyvu ir nebūtinai todėl jog iš tiesų egzistuoja reali grėsmė. Problemos priskyrimas saugumo sričiai yra labiau, anksčiau minėto, sėkmingo kalbos akto dalis, kurio metu buvo sėkmingai suformuluota ir pristatyta problema ir kuri gavo palaikymą platesniu lygmeniu.¹⁸ Tiek pati saugumo, tiek ir grėsmės sąvokos yra pakankamai subjektyvios ir kiekvieno žmogaus suprantamos pagal jo susidaryta tam tikrą vertybinį paketą, kuris nulemia, kas bus įvardinta pavojumi, o kas ne.¹⁹ Nepaisant to, kad išskiriamos saugumo problemos nėra visada objektyvios, jų analizė vis tiek yra svarbi, nes tai padeda atskleisti kaip yra formuojami saugumizuoti klausimai ir kaip proceso metu jie gali kisti, bei keisti savo reikšmes.²⁰

Kalbant apie konkretų socialinio saugumo sektorių, kuris yra mums aktualus pagal šio darbo temą, galima pastebėti, kad jis labai artimas su politiniu saugumo sektoriumi, kuriam esminė grėsmė yra pačių valstybės institucijų ir pačios valstybės išnykimas. Tuo tarpu socialinis sektorius labiau liečia pilietinės bendruomenės aspektą, kai yra bijoma, jog sunyks tam tikras objekto identitetas, kurį yra norima išsaugoti.²¹ Šioje srityje skirtis tarp „mes“ ir „jie“ yra pakankamai stipriai išreikšta ir veikianti valstybių visuomenių jausmus ir baimes. Anot autorių, šis sektorius yra specifinis savo jautrumu, nes vykstant šio sektoriaus saugumizavimui pati visuomenė nustato save kaip saugumo objektu, kuriam gresia pavojus ir apsunkina esamų klausimų sprendimą šią temą.²² Dabartinės visuomenės bijo nustoti egzistuoti kaip tokios, dėl pasaulyje vykstančių pokyčių pačioje valstybių sąrangoje, vis didesnę galią įgaunant virš-valstybinėms institucijoms, taip kiek sumažinant pačių valstybių bent jau idėjinę rolę. Verta

¹⁶ Ibid, 31-33.

¹⁷ Tomas Janeliūnas, Agnija Tumkevič, „Securitization of the Energy Sectors in Estonia, Lithuania, Poland and Ukraine: Motives and Extraordinary Measures.“ *Lithuanian Foreign Policy Review*, 30, 2013, 72.

¹⁸ Buzan, Weaver, de Wilde, 24

¹⁹ Ibid, 30-31.

²⁰ Ibid, 30-31.

²¹ Ole Wæver, „Securitization and Desecuritization.“ Kn. Ronnie D. Lipschutz (sud.), *On Security*. New York: Columbia University Press, 1995, 14-15.

²² Ibid, 14

pastebėti, jog taip pat auganti globalizacija, imigracija į Europą, kelia tas pačias minėtąsias baimes ir sukuria dalies visuomenės norą kovoti su tuo.²³ Kaip pastebi autorius Ole Wæver, vienintelis būdas, kaip išsaugoti kultūrą ir identitetą, kurios egzistavimui jaučiamas pavojus, yra toks kultūros ar identiteto stiprinimas ir apsauga, o tai, kaip išdava, paverčia jį saugumo objektu.²⁴ Nors šiame saugumo sektoriuje išskiria dvi dimensijos Europoje: vidines grėsmes- Europeizacija ir internacionalizacija, bei išorines- imigracija ir kultūrinė kaita, šiame darbe nagrinėjami bus išoriniai veiksniai, nes yra siekiama apžvelgti bendros Europos Sąjungos politikos kryptį, o ne jos atskirų valstybių narių pozicijas vidaus klausimais.

Verta atkreipti dėmesį į tai jog valstybinėje politikoje viešieji klausimai dažniausiai atsiskleidžia per tris skirtingus dienotvarkes lygmenis kurie apima nepolitizuotus, politizuotus ir saugumizuotus viešuosius klausimus. Politizuoti klausimai reiškia tai, kad jie šiuo metu aktualiai yra svarstomi, ieškomi sprendimai ir resursai bei vykdomos diskusijos jų įgyvendinimui. Nepolitizuoti klausimai dažniausiai yra šiuo metu, mažiau aktyvus, nesusilaukiantys pakankamo dėmesio ir diskusijų. Tuo tarpu saugumizuoti klausimai yra tie, kurie susilaukia ypatingai daug dėmesio, vyksta plačios diskusijos ir kurie įvardijami egzistencine grėsme reikalaujančia išskirtiniu priemonių šių klausimų sprendimui.²⁵

Kaip ankščiau minėta, Kopenhagos mokykla saugumizaciją pristato kaip kalbos aktą ir išskiria esmines savybes, grupuojant jas į vidines ir išorines, paaiškinant kas minėtąjį kalbos jį padaro sėkmingu. Autoriai vidines sąlygas nurodo kaip esminių lingvistinių- gramatinių kalbos akto taisyklių laikymąsi. Tai reiškia jog kalbą, tekstą ar pranešimą, kurių tikslas yra saugumizuoti tam tikrą klausimą, turi lydėti kalbinės sąvokos, kurios būtų universalios ir siejamos su saugumo tema, turi būti aiškiai įvardijama išlikimui pavojų kelianti grėsmė, turi būti parodomas blogiausias įmanomas scenarijus ir nurodomas pasiūlymas, kaip jo galima išvengti. Verta pridėti, jog taip pat svarbu, jog kalbos aktas turi naudoti raktažodžius, kurie atitinka būtent tą saugumo sektorių, į kurį yra taikomasi ir kurį norima saugumizuoti. Tuo tarpu išorinės savybės yra labiau siejamos su veikėju, kuris atlieka kalbos aktą autoritetu, bei sąsajomis su ir taip neigiamame kontekste matomais objektais. Tarkim kažkokios problemos sąsaja su karu, ar distopiniais ateities vaizdais, kurie nebūtinai turi realią tikimybę įvykti.²⁶ Tad nors kaip pagrindas tam, jog tam tikras pasirinktas klausimas būtų saugumizuotas yra įvardijamas pats kalbos aktas, autoriai prideda, jog kartu svarbu ir išorinės aplinkybės, tokios kaip autoritetas ar tam tikros reiškinio sąsajos su neigiama konotacija turinčiais aspektais, kurie leidžia tam tikro klausimo saugumizacijos idėjai lengviau įsitvirtinti ir turėti sėkmingesnį rezultatą.

²³ Ibid, 14-15

²⁴ Ibid, 15

²⁵ Buzan, Weaver, de Wilde, 23-24.

²⁶ Ibid, 32-33.

Kitas garsus mokslininkas, kuris taip pat užsiima saugumizacijos teorijos formavimu, Thierry Balzacq, kiek sukritikuoja šiame darbe pasirinktų autorių sukurtą teorinę prieigą teigdamas, jog tai labai susiaurina galimą saugumo srities analizę, nes saugumo diskursas yra matomas tik per labai siaurus, formalius ir nekintančius rėmus, neleidžiančius pilnai atskleisti bendro paveikslą. Vietoj požiūrio, jog saugumizavimas yra aiškiai nustatytas ir atliekamas veiksmas, autorius siūlo jį tai žvelgti kaip į strateginę praktiką, kurios tikslas įtikinti jos vartotojus, naudojant tokius kalbos ir elgesio motyvus kaip emocijos, gestai, kalbėjimo maniera, melas ar neigiamos sąsajos.²⁷ Tuo tarpu kalbos aktas, kuris yra pateikiamas Kopenhagos mokyklos, autoriaus yra kritikuojamas savo siekimu sukurti universalų standartą, kuriame veiktų saugumizavimo procesas ir kuriame aplinkybės, pats saugumizuojantis veikėjas nebūtų svarbūs, o svarbu tik atitikti tam tikrą taisyklių rinkinį.²⁸ Tokiu atveju sėkmė- klausimo saugumizavimas būtų pasiektas tik tokiu atveju, kai yra laikomasi visų taisyklių. Autorius savo dėstomoje teorijoje siūlo jį visą procesą žiūrėti kiek dinamiškiau ir saugumizavimo procese daugiau dėmesio skirti ne universalumui ir griežtomis kalbos akto taisyklėms, bet didesnę dėmesį skirti kontekstui ir auditorijai, kuri vartoja pateikiamą turinį ir kuriai gali būti pritaikomos tam tikros užuominos, kurios nebūtinai bus aktualios platesniam žmonių ratui.

Panašiai į saugumizavimo teorija žvelgia ir kitas mokslininkas- Stefano Guzzini, kuris tiek saugumizavimą tiek desaugumizavimą laiko labiau ilgalaikiu procesu, negu, kad vienkartinis aktu, koksai būtų Kopenhagos mokyklos siūlomas kalbos aktas. Autorius saugumizacijos ir desaugumizacijos procesus siūlo matyti kaip priežastinį mechanizmą, kuris yra grindžiamas keturiomis prielaidomis. Pirmoji- kalbos aktas reiškia ne vienetinį atvejį, o procesą, trunkanti ilgesnį laiką, teigiant jog klausimams, išskyrus karo atvejus retai, pasiseka tapti saugumizuotais ar atvirkščiai, po vieno deklaratyvaus pareiškimo. Antroji prielaida, jog saugumizavimo proceso analizė gali būti aktuali, tik atsižvelgiant į kontekstą kuriame klausiamas siekiamas saugumizuoti. Kiekviename regione ar valstybėje priešprieša tarp „mes ir jie“ gali būti skirtinga ir priklausomai nuo to klausimo saugumizavimas gali turėti skirtingus rezultatus, bei skirtinga platesnės visuomenės priėmimą. Taigi, tokiu atveju tampa svarbu pažvelgti į tiriamo objekto turimą istorinę atmintį, esamą politinį lauką ir vyraujančias tapatybes.²⁹ Trečiojoje prielaidoje pateikiama, kad proceso sėkmę lemia, kaip tam tikri siūlomi argumentai yra atliepiami visuomenėje ir kokią įtaką turi jos mobilizavimui esame politiniame, bei istoriniame kontekste, taip pat atkreipiant dėmesį į kokią įtaką turi aktorius atliekantis saugumizavimo ar desaugumizavimo

²⁷ Thierry Balzacq, „The Three Faces of Securitization: Political Agency, Audience and Context.“ *European Journal of International Relations* 11(2), 2005, 172.

²⁸ Ibid, 172

²⁹ Steffano Guzzini, „Securitization as a Causal Mechanism.“ *Security Dialogue*, 42 (4-5), 2011, 335-336.

procesą. Ketvirtojoje prielaidoje autorius teigia jog stebint saugumizacijos procesą reikėtų atsižvelgti jog jis yra istoriškas ir besivystantis.³⁰ Verta paminėti, kad autoriaus įvardijamos prielaidos, nėra pritaikytos konkrečiam saugumizacijos atvejui, tad jas galima vadinti pakankamai universaliomis ir pritaikomas ir šiame darbe vykdomam tyrimui.

Kiek plačiau aptarus klausimų saugumizavimo aspektą, yra svarbu aptarti ir kitą, jau darbe minėtą, klausimų desaugumizavimą. Šioje vietoje situacija pasidaro šiek tiek keblesnė, nes nors saugumizacijos teorijos plėtotojai nesutaria dėl kai kurių apibūdinimu ir vertinimu pats saugumizavimo konceptas yra matomas panašiai. Tuo tarpu desaugumizacijos procesas yra gerokai mažiau išnagrinėtas, o jo pačios supratimas dažnai būna nesistemiškas ir kardinaliai skiriasi tarp skirtingų autorių.³¹ Dėl šių priežasčių darbe, bus siekiama naudoti susistemintą, skirtingų, desaugumizacijos teorijas naudojančių mokslininkų prielaidas ir išskirti svarbiausius veiksnius, kurie gali turėti įtakos desaugumizavimo procesui. Kaip formuluoja Kopenhagos mokyklos teoretikai desaugumizavimas yra vienas svarbiausių saugumo teorijos komponentu. Tam, kad tam tikras klausimas vėl grįžtų į paprastąją dienotvarkę, jis turi praeiti visus tuos pačius žingsnius, kuriuos praėjo tapdamas saugumo klausimu. Vėlgi turima įvardinti, jog tai nebėra saugumo objektas, atsisakoma specialiųjų priemonių, kurių buvo imtasi klausimui spręsti, o pats klausimo nagrinėjimas ir sprendimas vėl perkeliamas prie derybų stalo.³²

Dar viena saugumizavimo temą ir būtent jos desaugumizavimo aspektą nagrinėjanti mokslininkė Lene Hansen, kiek nepritarinama Kopenhagos mokyklos suformuluotai teorijai, teoriją papildė tuo, jog nors desaugumizavimas ir yra kalbos aktų rezultatas, jis neturi tokios aiškios kalbos struktūros, kaip, kad saugumizavimo metu. Pastebima jog, vien kažkurio klausimo įvardijimas, kaip nebe saugumizuoto, nesuteikia jam tokio statuso, nes toliau yra naudojama saugumizacijos kalbos logika ir struktūra.³³ Tuo pačiu autorė išskiria keturis tipus per kuriuos galima vykdyti desaugumizavimo procesą. Kaip tokius autorė įvardija: 1) Pokytis per stabilizavimą, reartikuliacija, 2) Desaugumizavimas per pakeitimą, 3) Reartikuliacija ir 4) Nutildymas. Pirmąjį bruožą autorė apibūdina, kaip paprasčiausią, klausimo perkėlimą iš saugumo rėmu, kai jis tampa analizuojamas paprastoje dienotvarkėje, nenaudojant saugumo sąvokų ir ilgainiui procesą stabilizuojant.³⁴ Antrasis- desaugumizavimo per pakeitimą bruožas žymi procesą, kai klausimas iškrenta iš saugumo dienotvarkės, nes jį pakeičia kitas klausimas, kuris tuo momentu yra aktualesnis ir apie kurį daugiau kalba asmenys, užsiimantys klausimo saugumizavimu.³⁵

³⁰ Ibid

³¹ Lene Hansen, „Reconstructing Desecuritization: The Normative-Political in the Copenhagen School and Directions for How to Apply it.“ *Review of International Studies*, 38 (3), 2012, 527.

³² Buzan, Weaver, de Wilde, 29.

³³ Hansen, 530

³⁴ Ibid, 529

³⁵ Ibid, 541

Trečiasis bruožas, kuris įvardijamas kaip reartikuliacija apibūdinamas, kaip problemos perkėlimas iš saugumo lygmens į paprastąją dienotvarkę, nes esminės priežastys ir grėsmės, kurios lėmė klausimo saugumizavimą yra pradedamos aktyviai spręsti.³⁶ Toks tipas skirtingai negu kiti minėtieji turi esminį skirtumą- nebelieka prieštaraujančių viena kitai pusių, nes šiuo atveju problema iš tiesų yra išsprendžiama, o ne pakeičiama kita. Paskutinis, ketvirtasis, tipas, kuris įvardijamas kaip nutildymas yra išreiškiamas, kaip klausimo desaugumizavimas marginalizuojant klausimus, kurie potencialiai galėtų kelti grėsmę saugumui. Šiuo atveju, klausimas tiesiog nebėra svarstomas, išnyksta iš saugumo dienotvarkės ir yra paliekamas be jokio aiškaus sprendimo.³⁷ Anot autorės, šie keturi jos išskirti tipai gali padėti analizuoti, kokia kryptimi, ilguoju laikotarpiu, vyksta desaugumizacijos procesas.³⁸ Šie išskirti autorės tipai padės nustatyti, kokiems tipams galėtų būti priskirtas procesas apimantis migracijos klausimą Europos sąjungoje, jeigu būtų pastebėta, jog desaugumizacijos procesas vyksta, bent vienoje iš išsiskirtų institucijų.

Aptarus pagrindinius saugumizacijos teorijos autorius, pagal kuriuos suformuluotus principus bus vykdomas šio darbo tyrimas, pagrindu imama Kopenhagos mokyklos suformuluota teorija bus papildoma kitų šiame skyriuje minėtų autorių įžvalgomis, paverčiant saugumizacijos procesą ne vienkartinio universalaus kalbos akto reiškiniu, o strategija ir procesu, kuriam didelę įtaką turi esamos istorinės aplinkybės ir tuo metu egzistuojantis kontekstas tiek, šiuo atveju, Europos Sąjungos viduje, tiek išorėje. Taip pat bus naudojamos ir kitos autorių iškeltos ir minėtos prielaidos, kurios padės giliau ir išsamiau apžvelgti saugumizacijos proceso pokyčius analizuojamų institucijų kontekste.

Apibendrinant skyrių, tiek saugumizavimas, tiek desaugumizavimas tolimesnėje darbo eigoje bus matomi kaip procesai, kurių tikslų įgyvendinimui yra pasitelkiami kalbos aktai. Šiame tyrime bus koncentruojamasi į trijų pasirinktų institucijų raštiškus dokumentus, siekiant analizuoti naudojamos kalbos pokytį laiko eigoje. Šio darbo tikslas, nėra įvertinti ar imigracijos klausimo saugumizavimo procesas yra sėkmingas Europos sąjungoje, tačiau nustatyti kryptį, kuria jis eina nuo 2015 metų iki dabar, bei pamatyti, ar egzistuoja sinergija tarp pasirinktų institucijų, kurių požiūris, laiko tėkmėje, turėjo tendencijų išsiskirti. Siekiant pamatyti ar saugumizavimo/desaugumizavimo procesai analizuojamu laikotarpiu apskritai yra aktualūs nagrinėjamai temai bus stebima ar naudojami pagrindiniai saugumizavimo kalbos elementai- ar nurodomas referentinis objektas, ar kyla egzistencinė grėsmė, kas yra grėsmės šaltinis ir ar yra poreikis naudoti specialiąsias priemones. Taip pat analizė bus papildyta kitomis svariomis aplinkybėmis nurodytomis autorių- grėsmės siejimas, su ir taip pavojingai matomais

³⁶ Ibid, 529

³⁷ Ibid, 544

³⁸ Ibid, 539

reiškiniiais, vidinis ir išorinis kontekstas nagrinėjamo laikotarpio metu, istorinės aplinkybės taip pat, santykio tarp „mes“ ir „jie“ pabrėžimas. Pamačius, jog procesas krypsta desaugumizacijos linkme, bus pasitelkti aptartos autorės Lene Hansen išskirti keturi desaugumizavimo tipai, siekiant atskleisti, kuris iš jų galimas atpažinti tam tikru atveju. Visi šie naudojami būdai padės geriau atskleisti, kaip vyko procesas aptariamajame laikotarpyje, koks buvo kontekstas, bei sąlygos jam vykti ir kokiais bruožais jis pasireiškė trijose skirtingose institucijose.

2. Metodologija

Siekiant kuo išsamiau atsakyti į šio darbo pagrindinį klausimą, kaip skiriasi imigracijos klausimo saugumizavimas tarp trijų pagrindinių Europos sąjungos institucijų- Europos komisijos, Europos vadovų tarybos ir Europos parlamento, bus naudojama diskurso analizė, kuri pagal saugumizavimo teorijos specifiką yra būdinga daugumai šio tipo darbų. Viena iš mokslininkų Lietuvoje nagrinėjančių diskurso sampratą ir formuluojančių diskurso analizės specifiką ir metodologiją, Audronė Telešienė, pažymi, jog nors pagrindiniu elementu atliekant diskurso analizę laikytina kalba ir šneka, ją galima matyti per socialinio veiksmo ir ypatingos interakcijos kampą. Toks požiūris leidžia praplėsti, kas nagrinėjama diskurso analizės metu įtraukiant tokius aspektus kaip, veikėjai pateikiantys tam tikrą poziciją, bei diskursui palankūs esami ar istoriniai kontekstai.³⁹ Toksai diskurso analizės apibrėžimas gana puikiai atitinka pasirinktą teorinę prieigą, kurioje taip pat buvo išryškinta, jog saugumizavimo procesui reikšmingą įtaką turi tiek kalbos aktą atliekanti institucija ar žmogus, tiek ir išorinis/vidinis ir istorinis kontekstas, kuris būtų naudingas saugumizavimo procesui. Toks metodologijos ir teorijos panašumas leidžia daryti prielaidą, jog pasirinktas darbo metodas yra tinkamas tyrimui atlikti.

Siekiant nagrinėti ir lyginti saugumizavimo proceso pokytį pasirinktame laikotarpyje nuo 2015 metų iki dabar yra svarbu įsitikinti, jog imigracijos saugumizavimas įvyko iki tol. Šiuo atveju nėra poreikio atlikti šio proceso analizės iki aptariamo laikotarpio, nes tai pakankamai išsamiai yra atlikta kituose moksliniuose darbuose ir bus pateikta skyriuje apie Europos Sąjungos migracijos politiką iki 2015 metų.

Pagrindiniais saugumizavimo analizėje veikėjais bus jau ankščiau minėtosios trys Europos Sąjungos institucijos, kurių retorika tiriama laikotarpyje nuo 2015 Sausio 1 d. iki 2022 metų Kovo 31 dienos- nuo pirmųjų Europos pabėgėlių krizės metų iki dabarties laikotarpio.

Analizei atlikti, kaip kriterijai, be jau minėtų laikotarpio rėmų, bus naudojami oficialūs dokumentai- **Europos Komisijos komunikatai, Europos parlamento rezoliucijos ir Europos vadovų tarybos susitikimų išvados**. Analizuojant bus atkreipiamas dėmesys į raktažodžius, susijusius su šia tema- migrantai, nelegalūs migrantai, migracijos politika, terorizmas, saugumas ir kt.. Nors išsiskirtoje teorinėje prieigoje minima, jog sėkmingam saugumizacijos proceso įgyvendinimui yra svarbus kalbos akto atlikėjo autoritetas, šiuo atveju į jį nėra kreipiamas esminis dėmesys, nes darbo tikslas yra palyginti, kaip keičiasi ir kuo skiriasi saugumizavimo procesas tarp institucijų, o ne atsakyti, ar jis yra sėkmingas.

³⁹ Audronė Telešienė, „Kritiškosios diskurso analizės metodologinio principo taikymas sociologiniuose tyrimuose“, *Filosofija. Sociologija*, Lietuvos mokslų akademija, 2 (1-6), 2005, 1.

Analizuojamuose dokumentuose taip pat dėmesys bus atkreiptas į tai, kas yra įvardytina saugomu objektu, kas įvardijimas grėsmės šaltiniu, su kuo siejama egzistencinė grėsmė bei kaip ji įvardijama, taip pat, kokie grėsmės bruožai bei kas yra įvardijama kaip grėsmės sprendimai. Tyrimo metu, bus bandoma analizuoti, kaip yra aptariamas imigracijos klausimas, kokios temos analizuojamos kartu su juo, kaip vertinamas pats imigracijos procesas, bei priimtose nepaprastosios priemonės, aptikus desaugumizavimo bruožų taip pat pritaikyti išsiskirtus desaugumizavimo tipus.

Analizuojant dokumentus, kaip ir minėta bus atkreiptas dėmesys į jų išleidimo meto kontekstą, kuris gali būti aktualus požiūrio pokyčiui. Tai bus daroma naudojantis kitų oficialių dokumentų medžiaga, atliktais moksliniais ir žurnalistiniais tyrimais. Verta atkreipti dėmesį, jeigu analizuojamame dokumente didelis dėmesys bus skirtas anksčiau įvykusiam įvykiui, kuris turi esminės įtakos tuo metu išreiškiamai pozicijai, laiko rėmai gali būti tam kartui išplėsti siekiant aiškiau parodyti esamą kontekstą.

Apibendrinant naudojamą metodologiją, diskurso analizė bus naudojama apibrėžtame laikotarpyje ir aiškiai pasirinktuose oficialiuose institucijų dokumentų rėmuose, papildant juos tuo metu ar istoriškai svarbiais kontekstiniais duomenimis. Šiuo būdu bus siekiama nustatyti, kaip keitėsi saugumizavimo procesas aptariamam laikotarpiui, kokių pagrindu ir kokiais būdais jis buvo vykdomas bei kokie buvo šio proceso skirtumai tarp pasirinktų trijų Europos Sąjungos institucijų. Tyrime yra daroma prielaida, jog institucijos, siekdamos įtakos ir galios Europos sąjungoje yra linkusios ar net užprogramuotos nesutarti, taip apsunkinant sprendimų priėmimą.

3. Europos sąjungos migracijos politika iki 2015 metų

Vertinti Europos sąjungos bendrą migracijos politiką būtų sunku iš pakankamai senos perspektyvos vien dėl to jog Europos Sąjungos užuomazgos, tokios kaip anglies ir plieno bendrija, atsirado tik praėjusio amžiaus šeštame dešimtmetyje. Tačiau siekiant suprasti aplinkybes, kodėl migracijos politika vystėsi, būtent taip, kaip ji vystėsi reikia bendrai apžvelgti tuometinę Europos valstybių situaciją.

Nuo XIX amžiaus iki antrojo pasaulinio karo Europoje labiau aktualus reiškinys buvo emigracija. Dėl vis plačiau išsišaknijusio kolonijų tinklo ir pakankamai riboto dirbamosios žemės ploto ir ekonominės modernizacijos, nemaža dalis europiečių rinkosi galimybę emigruoti ir ieškoti geresnių galimybių plėtoti savo asmeninius gyvenimus.⁴⁰ Ši situacija smarkiai pasikeitė po antrojo pasaulinio, kai visa Europa smarkiai nukentėjo nuo karo. Europos valstybės po karo susidūrė su didžiuliu darbinės jėgos trūkumu, kurio nebegalėjo užpildyti nuo karo nukentėjusios populiacijos. Nuo 6-7 dešimtmečio šiaurės vakarų Europos valstybės, tokios kaip Vakarų Vokietija, Švedija, Jungtinė Karalystė ar Belgija, pradėjo vykdyti migracijos programas, kurių metu darbuotojai laikinai atvyktų į valstybes, atliktu reikiamus darbus ir situacijai stabilizavęsis vėl išvyktų atgal.⁴¹ Tiesa, toks scenarijus nepasiteisino, dauguma atvykusių migrantų iš skurdesnių šalių nutarė pasilikti Europos valstybėse, kuriose pragyvenimas buvo geresnis ir, tuo pačiu, pradėjo iš skurdesnių valstybių į Europą atsigabenti savo šeimas⁴². Tokia susiklosčiusi situacija lėmė tai jog, per du dešimtmečius palankios imigracijos politikos, į Europą atvyko per 10 milijonų naujų gyventojų, kurie užpildė trūkstamas darbo vietas ir įsikūrė regione. Ši patirtis Europai ekonomine prasme buvo labai naudinga, buvo užpildytas darbuotojų trūkumas ir karo nusiaubtų valstybių ekonomikos vėl pradėjo įsibėgėti. Remiantis duomenimis, valstybių, kurios įsileido migrantus į savo šalis užpildyti darbo rinką, ekonominiai rodikliai augo greičiausiai laikotarpyje nuo antro pasaulinio karo pabaigos iki 1973 metų naftos krizės.⁴³

Pasauliui susidūrus su pasauline naftos krize ypatingai nukentėjo Jungtinės Amerikos Valstijos ir vakarų Europos valstybės dėl palaikymo Izraeliui. Ši krizė plačiai palietė ir Europos valstybių migracijos politiką- dėl kylančių naftos kainų ekonomikos augimas pradėjo smukti, o kartu ir poreikis papildomiems darbuotojams iš trečiųjų šalių. Tiesa, šioje vietoje vykdyta laisva imigracijos politika pradėjo atsisukti bumerangu. Nors Europos valstybės sustabdė naujų migrantų priėmimo politiką, jų srautai plūsti į senąjį

⁴⁰ Shigehiro Oishi, „Causes of European emigration to the United States. A humanistic approach.“, *Journal of UOEH* Dec 1;5(4) (1983):493-502.

⁴¹ Douglas Murray, *The Strange Death of Europe: immigration, Identity, Islam*, London: Bloomsbury Continuum, 2017, 23

⁴² Anthony M. Messina, *The Logics and Politics of Post-WWII Migration to Western Europe*, United Kingdom, Cambridge University Press, 2007, 21

⁴³ Ibid, 2

žemyną nenustojo ir toliau. Tam gana stipriai nepadėjo ir Europos socialinės chartijos 19 straipsnis, kuris užtikrino, kad šeimų re-unifikaciją su migrantais darbininkais yra laikoma jų fundamentalia teise⁴⁴, o tas reišė, jog legaliai europiečiai negalėjo sulaikyti nemažos dalies papildomų migrantų nuo atvykimo. Tolimesnis migrantų vykimas pradėjo kelti įtampas ir valstybių viduje, kuriuose pradėjo kilti nepasitenkinimas migracija, dar prieš naftos krizę, 1968 metų apklausos Jungtinėje Karalystėje atskleidė jog trys ketvirtadaliai britų manė, jog migracijos politika yra pernelyg laisva ir ją reikėtų sugriežtinti. Tolimesnių metų duomenimis, šie skaičiai dar labiau išaugo.⁴⁵ Panašias tendencijas galima pastebėti ir kitose vakarų Europos valstybėse, kuriuose migracija taip pat pradėjo tapti visuomenei gerokai aktualesniu ir kontrolės reikalaujančiu klausimu.⁴⁶

Kaip pastebima, to meto Europos Bendrijos dienotvarkėje migracijos klausimas nebuvo laikomas prioritetiniu, nekėlė didelių diskusijų ir buvo nustumtas į paraštes. Tuo metu Europos Bendrijų didžiausias prioritetas buvo sukurti vidinę rinką, kuriai imigracija ir asmenų iš trečiųjų šalių judėjimas nebuvo prioritetas.⁴⁷ Nepaisant to, vienus pirmųjų migracijos saugumizavimo bruožų galima pastebėti būtent aptariamuoju laiku. 1968 metais Europos ekonominės tarybos išleista tarybos reguliacija numatė atskyrimą tarp laisvo asmenų judėjimo, kurie yra valstybių narių piliečiai, ir asmenų, kurie yra trečiųjų valstybių piliečiai, nustatant, jog laisvas judėjimas tarp valstybių narių būtų išskirtinai tų valstybių piliečių prerogatyva. Po 1973 metų Paryžiaus susirinkimo papildyta, jog bendrija turėtų suformuluoti ir bendrą teisėtvarką dėl judėjimo ir asmenims iš trečiųjų šalių.⁴⁸

Nors bendrų susitarimų dėl migracijos kontrolės ir migracijos srautų, jau buvo ir aptartame laikotarpyje, XX amžiaus 9 dešimtmetį galėtume laikyti ir bendros Europos Sąjungos migracijos politikos pradžia. Būtent minimu laikotarpiu buvo ypatingai plėtojamas ir institucionalizuojamas bendradarbiavimas tarp valstybinių institucijų, organizuojami tarpvyriausybiniai forumai dėl imigracijos ir Šengeno sutarties. Ši besiplečianti kooperacija, nors ir formaliai nebuvo Europos integracijos proceso dalis, parodė norą ir poreikį turėti bendrą politiką migracijos klausimu ir paskatino palaipsniui migracijos politiką inkorporuoti į Europos Sąjungos bendrąją politiką.⁴⁹ Tai vainikavosi 1992 metais pasirašius Mastrichto sutartį, kurioje buvo pristatytas trečiasis- Europos Sąjungos teisingumo ir vidaus reikalų politikos ramstis, kuriame migracija buvo įvardinta, kaip išskirtinis subjektas sprendžiamas

⁴⁴ Council of Europe. European Social Charter, Turin 18X, 1961, Part 2, Article 19, 89

⁴⁵ Murray, 15

⁴⁶ Jeff, Huysmans, „The European Union and Securitization of Migration“, *Journal of Common Market Studies Vol.38 No.5*, (2000): 754

⁴⁷ Ibid, 754-755

⁴⁸ Ibid,

⁴⁹ Ibid, 755-756

tarpvyriausybinio būdu Europos sąjungos formate.⁵⁰ Ratifikavus šią sutartį pradėta gerokai bendresnė Europos sąjungos migracijos politika, pridėdant tai, jog dėl siekio suvienyti Europos rinką, buvo pradėta taikyti griežtesnė išorinių sienų kontrolė ir griežtesnė vizų išdavimo reguliacija.⁵¹

Nepaisant platesnio bendradarbiavimo ir didesnės kontrolės, Europos sąjungos politika nebuvo pajėgi pilnai susitvarkyti su visais imigracijos keliamais iššūkiais. Prie imigracijos politikos sukeliama problemų išsikerojimo savotiškai prisidėjo ir 1985 metais pasirašyta, bei 1995 metais įsigaliojusi Šengeno sutartis. Šengeno sutartis palengvino migrantų judėjimą tarp Europos Bendrijos valstybių ir atvėrė lengvesnes galimybes nelegaliems migrantams pasiekti norimas šalis vakarų Europoje. Pridėdant tai, jog dešimto dešimtmečio pradžioje sugriuvus Sovietų Sąjungai ir Jugoslavijai, vakarų Europos valstybės patyrė dar vieną didelę imigracijos bangą, ir nors Europos sąjungoje toliau buvo skatinama griežtesnė migracijos kontrolė, nelegalios migracijos mąštai didėjo.⁵² Tai lėmė vis didesnį nepasitenkinimą esama migracijos politika ir paskatino migracijos politikos peržvelgimą ir dar didesnį suaktualinimą Amsterdamo sutartyje, bei pirmojo Dublino reglamento priėmimą suvienodinant prieglobsčio suteikimo tvarką narėse valstybėse⁵³

Verta pastebėti, kad per visą šį laikotarpį į migraciją labiau buvo žvelgiama iš ekonominės perspektyvos ir migracijos sukeltos naudos arba žalos. 2001 metų teroristiniai įvykiai Jungtinėse Amerikos valstijose aktai gerokai pakreipia migracijos politikos prizmę į tapatybinio saugumo prizmę. Įvykus minėtiesiems teroristiniams aktams Jungtinėse Amerikos valstijose žodynas diskutuojant apie imigraciją Europoje taip pat pasikeitė. Imigracija iš esmės tapo saugumo ir terorizmo klausimu. O priimtos saugumo priemonės sukūrė erdvę Europoje dar griežtesniems migracijos kontrolės mechanizmams ir „atstūmimo“, o ne „įtraukimo“ politikos naudojimui imigracijos klausimais.⁵⁴

Atsižvelgiant į to meto kontekstą, Europos Sąjungos dienotvarkėje buvo įsivyravusi pozicija, jog Europos sąjungai dėl mažėjančio darbingo amžiaus asmenų kiekio yra verta grįžti prie liberalesnės migracijos politikos, kuri galėtų padėti darbo rinkai, ekonomikos augimui ir socialinių paslaugų sistemos palaikymui.⁵⁵ Nepaisant to, teroristiniai įvykiai nulėmė staigų, politikos apsisukimą ir visos pradėtos svarstyti imigracijos liberalizavimo iniciatyvos buvo sustabdytos neribotam laikui.⁵⁶ Tokios pačios tendencijos vyravo ne tik valstybėse narėse bet ir Europos Sąjungos institucijose, kurios, gana sparčiai,

⁵⁰ Ibid

⁵¹ Peter Stalker, „Migration trends and Migration Policy in Europe“, *International Migration Vol. 40*, (2002): 152-155

⁵² Ibid, 152-157

⁵³ Huysmans, 756

⁵⁴ Georgios Karyotis, „European Migration policy in the aftermath of September 11“, *Innovation: The European Journal of Social Science Research* 20:1, (2007), 2

⁵⁵ Ibid, 6-7

⁵⁶ Ibid

per kelis mėnesius, pakeitė visą savo retoriką ir politiką imigracijos klausimu. Europos komisija pakeitė direktyvas, susijusias su ilgalaikių leidimų gyventi pratęsimu ir šeimos narių re-unifikacija su Europos Sąjungos teritorijoje gyvenančiais artimaisiais, atmetant kandidatus, kurie gali būti linke į terorizmą arba sunkiai adaptuotiis naujoje bendruomenėje. Tuo pačiu ieškoti būdai, kaip pašalinti prieglobsčio prašytojus susijusius su terorizmu nuo Ženevos konvencijos teikiamos apsaugos. Tokie patys pokyčiai pastebimi ir Europos komisijos retorikoje, kurioje prieglobsčio prašytojai ir pabėgėliai yra įvardijami kaip potencialūs teroristai, o visos valstybės narės yra skatinamos tikrinti pabėgėlius ir prieglobsčio prašytojus dėl grėsmės įvykdyti, planuoti ar dalyvauti teroristiniame akte.⁵⁷ Terorizmas ir imigracija tapo tapatinami reiškiniai, tiek instituciniu tiek visuomeniniu lygmeniu, jų sprendimui imtasi išskirtinių priemonių, kas leidžia pastebėti ir įvertinti jog klausimas tapo dar labiau saugumizuotas per gana trumpą laikotarpį nuo teroristinių įvykių Jungtinėse Amerikos Valstijose. Tiesa, reikia paminėti, jog tai nebūtų įvykę taip greitai, jeigu ne jau vyravusios imigracijos varžymo tendencijos Europoje prieš tai. Tad galima sakyti, kad įvykiai Jungtinėse Amerikos Valstijose buvo labiau akceleratorius imigracijos klausimo saugumizavimui, negu esminė to priežastis.⁵⁸

Europos sąjungos migracijos politika iš esmės pernelyg nekito aptariant laikotarpį iki 2014 metų. Minimame laikotarpyje išliko gana griežtos imigracijos ir prieglobsčio suteikimo taisyklės. Kaip pagrindinius šiuo laikotarpio momentus galima paminėti dvi Dublino reglamento pataisas ir migracijos politikos sprendimą per užsienio politiką. 2005 metais Europos Sąjunga pradėjo vykdyti Visuotinio požiūrio į migraciją ir mobilumą programą, kurios tikslas per santykius su trečiosiomis valstybėmis spręsti migracijos klausimus bendradarbiaujant su regionais, iš kurių plūsta didžiausi migrantų srautai. 2012 metais ši programa buvo atnaujinta koncentruojantis į 4 pagrindinius ramsčius- Organizuoti legalią migraciją ir gerai valdomą mobilumą; naikinti prekybą žmonėmis ir vykdyti nelegalios migracijos prevenciją; migracijos ir mobilumo įrankių plėtojimą ir tobulinimą; bei Tarptautinės apsaugos skatinimą srityse susijusiose su prieglobsčio prašymu.⁵⁹ Tiesa, ši iniciatyva ir jos rezultatai yra vertinami nevienareikšmiškai, dėl to, kad tik nedidelė dalis trečiųjų šalių pasirašė partnerystės sutartis pagal šią programą, o taip pat ir Europos sąjungos, bei trečiųjų šalių priežastys bendradarbiavimui kertasi tarpusavyje.⁶⁰

⁵⁷ Ibid

⁵⁸ Ibid, 12-13

⁵⁹ European Commission, COM 2011/743, Communication from the Commission to The European Parliament, The Council, The European Economic and Social committee and the committee of the Regions, „The Global Approach to Migration and Mobility”, Briuselis, 2011 metų lapkričio 18d., 7

⁶⁰ Hampshire, J. 2016, "Speaking with one voice? The European Union's global approach to migration and mobility and the limits of international migration cooperation", Journal of Ethnic & Migration Studies, vol. 42, no. 4, pp. 571-586.

2014 metai ir vykstantis pilietinis karas Sirijoje atskleidė jog saugumizuota Europos sąjungos retorika migracijos temoje toliau buvo palaikoma. Minimais metais buvo pastebimi teiginiai, jog didelės teroristinės atakos Europoje yra neišvengiamos, dėl manomai apie 5 tūkstančių Europos sąjungos piliečių, kurie išvyko kovoti Sirijos pilietiniame kare. Buvo baiminamasi, kad grįžtant į Europą asmenys panaudos naujai įgytas žinias vykdant terorizmą ir skatins radikaliais idėjas Europoje.⁶¹ Šios kalbos ir įvykusios teroristinės atakos ateinančiais metais paskatino inicijuoti papildomus migracijos sugriežtinimus, siekiant palaikyti saugumą⁶² atskleidžiant, jog migracijos saugumizavimas Europoje toliau išliko.

Apibendrinant skyrių, galima pastebėti jog Europos sąjungos migracijos politika vystėsi palaipsniui. Su kiekvienu vystymosi etapu matomas ir imigracijos suvaldymo įrankių griežtėjimas bei augantis susirūpinimas migracijos klausimu. Nors pirminiais Europos bendrijų plėtojimosi etapais imigracija nebuvo vertinama rimtai arba į ją žvelgiama tik iš ekonominės perspektyvos, imigracijos kaip saugumo problemos užuominų galima pastebėti jau nuo praeito amžiaus 7 dešimtmečio. Šias, jau ir taip vyravusias tendencijas dar labiau įtvirtino Jungtinėse Amerikos valstijose vykdyti teroristiniai aktai. Šie įvykiai prie ir taip gana politizuotos imigracijos temos pridėjo galimo terorizmo elementą, kuris buvo mažiau minimas to meto Europoje ir kuris padėjo galutinai saugumizuoti imigracijos klausimą. Tai galima pastebėti ne tik per griežtėjusia šios srities politiką, bet ir per retorikos pokytį, kuriame su migracija tampriai siejamas tapo terorizmas. Galima pamatyti, jog panašios retorikos ir politikos griežtėjimas buvo būdingas ir laikotarpiui iki 2015 metų. Šiame skyriuje atsiskleidusios imigracijos klausimo saugumizacijos tendencijos ir kontekstinės žinios bus naudingos analizuojant imigracijos saugumizavimo pokyčius 2015-2022 metais.

⁶¹ Christopher Baker- Beall, „The threat of returning foreign fighter: The securitization of EU migration and border control policy“, Security Dialogue, Vol.50(5), (2007), 437

⁶² Ibid, 438

4. Europos Sąjungos institucijų vykdomas imigracijos saugumizavimas 2015-2022 metų laikotarpyje

Siekiant pagrįsti, jog šiame darbe naudojama metodologinė prieiga yra tinkama atlikti šiam tyrimui buvo svarbu atskleisti, jog migracijos klausimas buvo saugumizuotas Europos sąjungos dienotvarkėje. Šį skyrių sudarys keturios dalys. Pirmajame poskyryje bus įvardijama, kuo pasirinktos Europos sąjungos institucijos kaip saugumizuojančios veikėjos yra svarbios. Antrajame poskyryje bus aptariama Europos komisijos komunikatuose pateikiama pozicija 2015-2022 metų kovo mėnesio laikotarpiu ir pritaikant saugumizavimo teoriją bei diskurso analizę, analizuojama diskurso kaita viso laikotarpio metu. Trečiajame ir ketvirtajame poskyriuose analogišku metodu ir analogiškuose laiko rėmuose bus analizuojamos Europos Parlamento rezoliucijų ir Europos vadovų tarybos susitikimų išvadose pateikiama pozicija ir jos pokytis. Pabrėžtina, jog trejuose paskutiniuose poskyriuose dėmesys bus atkreipiamas į saugumizuojančio veikėjo retoriką, siūlomas nepaprastąsias priemones ir grėsmės nurodymą, kurie leis nustatyti saugumizavimo proceso bruožus ir jų pokytį laiko eigoje.

4.1 Europos sąjungos institucijos kaip saugumizuojantys veikėjai.

Visų pirma, prieš pradėdant tyrimą ir atvejo nagrinėjimą yra svarbu įsivardinti, kodėl pasirinktos Europos sąjungos institucijos- Europos Komisija, Europos vadovų taryba ir Europos parlamentas – laikytinos svarbiais saugumizavimo veikėjais. Kaip pastebi autoriai J. Hayes ir J. Knox- Hayes, saugumo srityje svarbus atributas yra gebėjimas centralizuoti galią teigiant, jog tik didžiausią autoritetą turintys veikėjai gali daryti įtaką auditorijai ir marginalizuoti diskusijas perkeliant problemas iš politizuoto diskusijų lygmenio į saugumizuotą, kuriame sukuriama prielaidos priimti specialiąsias priemones ir suteikiamas leidimas veikti greičiau, negu tai truktų politizuotame lygmenyje.⁶³

Nors galima pastebėti jog Europos Sąjungos valdymo mechanizmas yra pakankamai platus ir sudaromas iš daugelio institucijų, turinčių aiškia ir svarbią rolę visoje sistemoje, Europos komisija pasižymi tiek administracinėmis, tiek politinėmis charakteristikomis ir funkcijomis. Nors ne visiškai pilnai, Europos Komisiją būtų galima lyginti su nacionalinių valstybių vyriausybėmis, kurių esminis tikslas yra formuluoti teisės aktų pakeitimus, pradėti tų sprendimų inicijavimą ir stebėti priimtų pakeitimų

⁶³ Jarrod Hayes, Janelle Knox-Hayes, „Security in climate change discourse: analyzing the divergence between US and EU approaches to policy.“ *Global Environmental Politics*, 14(2), 2014, 85-86

įgyvendinimą.⁶⁴ Tokios sąlygos suteikia komisijai galios, būti įtakingu veikėju formuluojant politikos kryptį pasirinkta tema ir agituoti savo poziciją kitoms institucijoms siekiant jos įgyvendinimo. Verta pridėti ir tai, jog Europos Komisijos diskursas yra vienas iš labiausiai matomų Europos sąjungoje, kas leidžia jos suformuluotai pozicijai didesniu mastu pasiekti tikslinę auditoriją- Europos Sąjungos valstybių piliečius.

Kaip minėta įvade, turbūt pati svarbiausia Europos sąjungos institucija Europos vadovų taryba taip aktuali ir saugumizavimo kontekste, kuriame ji užima vieną iš esminių rolių. Europos vadovų taryba, kuri užtikrina valstybių narių pagrindinę rolę priimant Europos sąjungos lygio sprendimus, turi, kaip ir komisija, teisę į naujų politikos pakeitimų formulavimą, tačiau papildomai ir teisę į jų implementavimą per gairių sudarymą, kas, jai, kaip institucijai, suteikia esminius galios svertus.⁶⁵ Be šios institucijos pritarimo nėra įmanoma įsivaizduoti jokių esminių politikos pokyčių Europos sąjungoje. Tuo pačiu, svarbus aspektas yra ir pačios tarybos nariai, kurie yra aukščiausio rango politikai valstybėse narėse, kas jų sprendimus tų šalių visuomenėse padaro gerokai labiau girdimus ir galinčius turėti įtakos vietinių visuomenių požiūriui atitinkamu klausimu.

Trečioji institucija, kurios vykdoma migracijos saugumizacija bus analizuojama šiame darbe, kitaip negu dvi minėtosios institucijos aukščiau neturi teisės inicijuoti teisės pakeitimų pati, nors ir gali paprašyti tą padaryti Europos Komisijos. Nepaisant to, Europos parlamentas turi kitą svarbią funkciją- jis svarsto ir priima arba atmeta naujus teisinius reguliavimus, jeigu jie nėra susiję su Europos Sąjungos biudžetu, kuriuo gali tik patarti.⁶⁶ Ši parlamento funkcija užtikrina jo svarbą saugumizavimo procese- neturint bendro sutarimo su parlamente vyraujančia pozicija, tampa neįmanoma priimti bet kokio pakitimo svarstomu klausimu. Verta pridėti ir tai, jog Europos Parlamentas yra vienintelė tiesiogiai rinkėjų renkama Europos Sąjungos institucija, tad parlamento pozicija gali būti labai tampriai susijusi su visuomenės nuomone atitinkamu klausimu.

Nors Europos sąjungoje, kaip pagrindinėmis institucijomis yra išskiriami septyni skirtingi dariniai, kurie tam tikrais atvejais galėtų būti laikomi kaip saugumizuojantys veikėjai, šiame darbe jų pozicijos nebus nagrinėjamos dėl ribotos darbo apimties, tuo pačiu įvertinant ir tai jog šios institucijos saugumizavimo procese turi gerokai mažesnę įtaką ir visuomenės matomumą, kas riboja tokios analizės naudą įtraukiant papildomas institucijas.

⁶⁴ Morten Egerberg, „The European Commission“, kn. *European Union Politics Fifth edition*, sud. Michelle Cini, Nieves Perez- Solorzano Borragan, (Oxford: Oxford university press, 2016), 136

⁶⁵ Uwe Puetter, „The European Council“, kn. *The New Intergovernmentalism: States and Supranational Actors in the Post-Maastricht Era*, sud. Christopher J. Bickerton, Dermont Hodson, uwe Puetter, (Oxford: Oxford university press, 2015), 181

⁶⁶ Citizens information, „European Parliament“, Citizens Information, atnaujinta 2021 m. lapkričio 26d., https://www.citizensinformation.ie/en/government_in_ireland/elections_and_referenda/national_elections/european_elections.html

Apibendrinant, galima pastebėti, jog visos trys aptartos institucijos, dėl savo turimų kompetencijų ir įtakos Europos sąjungos valdymo formate yra gana svarbios veikėjos ir saugumizavimo procese. Pati Europos sąjungos sąranga sukuria tokią sistemą, kurioje visų trijų institucijų pozicija pasirinktu klausimu yra svarbi. Europos Komisija su Europos vadovų taryba formuluoja reikiamus teisinius pakeitimus. Tik Europos Komisija juos inicijuoja ir tik Europos parlamentas, kartu su Europos sąjungos ministrų taryba, kurios pozicija neanalizuojama šiame darbe, juos patvirtina. Tai signalizuoja, jog neturinti bendro sutarimo tarp institucijų ir jų požiūriams išsiskiriant, įstatyminiai pokyčiai Europos sąjungos viduje tampa gerokai labiau komplikuoti ir reikalaujantys didesnio laiko tarpo. Tuo pačiu kiekviena iš institucijų, taip pat turi ir galimybes daryti įtaką visuomenės požiūriui pasirinktu klausimu, kas išaugina jų, kaip saugumizuojančių veikėjų, svarbą pasirinktame šio darbo modelyje.

4.2. Europos Komisijos diskurso analizė

Šiame poskyryje, atsižvelgiant į turimą Europos Sąjungos migracijos politikos kontekstą ir specifines nagrinėjamo laikotarpio sąlygas, bus nagrinėjamas Europos Komisijos vykdomo migracijos saugumizavimo proceso pokytis pasirinktuju laikotarpiu. Saugumizavimo proceso analizė įtrauks tokius elementus kaip- referentinis objektas, grėsmės prigimtis ar sukėlėjas ir taikomos/siūlomos nepaprastosios priemonės.

Referentinis objektas ir egzistencinės grėsmės šaltinis. Iš esmės imigracijos sukeliama padariniai jau pačiais 2015, pirmaisiais analizės, metais Europos komisijos buvo įvardijami grėsmės šaltiniu, nurodant Europos sąjungą kaip referentinį objektą, kuriam kyla grėsmė. 2015 metų balandžio 28 dienos komunikate galima pastebėti įvardijimą, kad kova su tarpvalstybiniais nusikaltimais ir terorizmu yra bendra Europos Sąjungos atsakomybė.⁶⁷ Tame pačiame dokumente teigiama, jog naujos ir sudėtingos grėsmės pastaraisiais metais kyla aplink Europos sienas, kurioms reikalingas bendras ir geresnis sprendimas.⁶⁸ Nors pačiose grėsmės iškėlimo frazėse, šiuo atveju, nėra pastebimas migracijos sukeliama padarinių įvardijimas, kaip grėsmės, tai galime pastebėti bendrame dokumento kontekste, kuriame migracija yra dažnai minima saugumo, nusikaltimų ir terorizmo temose ir kuriuose nelegalus migrantų pergabenimas ar iš konflikto šalių grįžtantys europiečiai yra įvardijami saugumo grėsmėmis.⁶⁹ Nors migracija kaip saugumo klausimas ir yra iškeliamas, galima pastebėti jog tai daroma ne atvirai. Siūlymai sienų apsaugai ir kontrolės stiprinimui pirmiausia yra pateikiami per imigrantų apsaugos prizmę ir kovą

⁶⁷ European Commission, COM 2015/185, Communication from the Commission to The European Parliament, The Council, The European Economic and Social committee and the committee of the Regions, „The European Agenda on Security”, Briuselis, 2015 metų balandžio 28d., 2-3

⁶⁸ Ibid

⁶⁹ Ibid, 12

su nelegaliais migrantų per gabentojais⁷⁰, o ne per tai, jog reikia apsaugoti Europos sąjungą ir jos valstybes nares.

Tai, jog grėsmė referentiniam objektui yra reali ir egzistencinė, galima pamatyti ir iš kitų naudojamų sąvokų, kurios nurodo sprendimų svarbą ir greitį. Europos komisijos komunikatuose galima pastebėti frazių, kuriose minima, jog yra reikalingi „greiti ir determinuoti veiksmai atliepant žmonių tragediją visame Viduržemio jūros regione“.⁷¹ Dokumentuose dažnai nurodomi nedelsiamai turimi atlikti veiksmai, kurie spręstų problemas, susijusias su migracijos padariniais.⁷² Problemai taip yra suteikiamas tikros egzistencinės grėsmės įvaizdis, kuriai įveikti sąjunga turėtų imtis nepaprastųjų priemonių.

Panašias tendencijas galima pastebėti ir 2016 metais, kuriuos būtų galima įvardinti pirmaisiais po Europos migracijos krizės didžiausios bangos. Pačioje metų pradžioje išleistame komunikate galima pastebėti kalbas apie poreikį radikalai stiprinti Europos sąjungos migracijos sistemą, greitai ir efektyviai nustatyti, kas turi ir neturi teisės likti Europos Sąjungoje, bei užtikrinti, jog kiekvienas asmuo, kuris atvyksta, būtų atidžiai patikrintas siekiant užtikrinti saugumą.⁷³ Taip pat galima pridėti, jog imigracijos srautai ir jų sukeliama padariniai yra įvardijami kaip krizė,⁷⁴ pabrėžiant esamos problemos mastą. Pastebėtina, jog lyginant su 2015 metais, kiek keičiasi naudojama retorika apibūdinant saugumo pavojus. 2016 metų komunikatuose apie apsaugą ir veiksmų planus kalbama kiek atviriau ir nurodant jog saugumo problema yra dideli imigrantų skaičiai.⁷⁵ Tad galima pastebėti, jog kiek keičiasi naratyvas ir nuo atvykstančių žmonių apsaugos minėjimo pereinama prie pačių Europos sąjungos valstybių ir pačios Europos sąjungos apsaugos nuo atvykstančių imigrantų sukeltų padarinių. Europos komisijos retorikoje ir toliau išlieka matomas ir sprendimų priėmimo greičio svarbumas bei jų būtinumas.

2017 metais galima matyti pokytį Europos komisijos komunikacijoje į švelnėjančią pusę. Nors migracija vis dar yra įvardijama kaip saugumo problema, kurios sprendimo įrankius reikia gerinti,⁷⁶ retorikoje nebelyka skubos daugumai sprendimų priimti. Jeigu siekiama, kažkuriuos procesus paskatinti,

⁷⁰ European Commission, COM 2015/240, Communication from the Commission to The European Parliament, The Council, The European Economic and Social committee and the committee of the Regions, „A European agenda on Migration”, Briuselis, 2015 metų gegužės 13d., 1-4

⁷¹ Ibid, 3

⁷² European Commission, COM 2015/453, Communication from the Commission to The European Parliament, The Council, The European Economic and Social committee and the committee of the Regions, „A European agenda on Migration”, Briuselis, 2015 metų rugsėjo 9d., 12-13

⁷³ European Commission, COM 2016/85, Communication from the Commission to the European Parliament, and The Council, „On the State of Play of Implementation of the Priority Actions under the European Agenda on Migration”, Briuselis, 2016 metų vasario 10 d., 2

⁷⁴ European Commission, COM 2016/120, Communication from the Commission to the European Parliament, The European Council and The Council, „ Back to Schengen - A Roadmap”, Briuselis, 2016 metų kovo 4 d., 2-3

⁷⁵ European Commission, COM 2016/205, Communication from the Commission to the European Parliament and The Council, „ Stronger and Smarter Information Systems for Borders and Security”, Briuselis, 2016 metų balandžio 6 d., 2-3

⁷⁶ European Commission, COM 2017/200, Communication from the Commission to the European Parliament and The Council, „On more effective return Policy in The European Union”, Briuselis, 2017 metų kovo 2 d., 1-4

ir naudojama skubinančioji leksiką, ji naudojama ne kažkokių specialių priemonių priėmimui, bet esamų ir naudojamų priemonių veiklai paskatinti.⁷⁷ Nepaisant to, nebūtų galima teigti jog įvyko pokytis pačiam migracijos kaip grėsmės vertinime. Tai galima pastebėti ir komisijos komunikate pasirinktiems žodžiams įvardijant, kad „migracija vis dar mūsų radare“⁷⁸, kas simbolizuoja jog tema vis dar yra aktuali. Panašios tendencijos vyrauja ir žvelgiant į 2018-2019 metus, kuriuose migracijos klausimo svarba per saugumo prizmę toliau išlieka įvardijant ją per priemones skirtas išvengti saugumo grėsmių Europoje. Tuo pačiu, nors minima, jog situacija yra geresnė, negu prieš krizinį laikotarpį, ji išlieka trapi ir ilgalaikės tendencijos rodo jos galima blogėjimą ateityje.⁷⁹ Pridedama ir tai jog „struktūrinis migracijos spaudimas“ vis dar išlieka stiprus.⁸⁰ 2018 metais pastebimas vėl grįžimas atgal prie 2015 metų tendencijų dažniau kaip saugumo problema įvardinti kovą su nelegaliais migrantų per gabentojais.⁸¹ Tuo pačiu išlieka sienų apsaugos klausimo svarba, o migracijos kaip saugumo klausimo statusą užtikrina dažnas pasirinkimas žodžius „saugumas“ ir „migracija“ naudoti tame pačiame sakinyje.⁸²

2020 metai žymi dar vieną pokytį imigracijos kaip saugumo klausimo retorikoje iš Europos komisijos pusės. Nors vis dar išlaikomas saugumo motyvas kalbant apie nereguliarių migrantų srautų valdymą ir išorinės Europos sąjungos sienos apsaugos kontrolės stiprinimą,⁸³ metų eigoje dažnai pastebimi tampa pranešimai apie galima tikslinę imigraciją į Europos sąjungą ir jos suteikiama nauda. Kalbant apie specializuotų darbuotojų trūkumą pradedama siūlyti galima jų imigracija iš trečiųjų šalių,⁸⁴ arba kalbama apie atvykusių imigrantų turimą išsilavinimą, kuris nėra panaudojamas.⁸⁵ Tokios kalbos

⁷⁷ Ibid

⁷⁸ European Commission, COM 2017/558, Communication from the Commission to The European Parliament, The Council, The European Economic and Social committee and the committee of the Regions, „On the Delivery of the European Agenda on Migration”, Briuselis, 2017 metų rugsėjo 27 d., 2-3

⁷⁹ European Commission, COM 2018/250, Communication from the Commission to The European Parliament, The European Council, and The Council, „Progress report on the Implementation of the European Agenda on Migration”, Briuselis, 2018 metų kovo 14 d., 1

⁸⁰ European Commission, COM 2018/301, Communication from the Commission to The European Parliament, The European Council, and The Council, „Progress report on the Implementation of the European Agenda on Migration”, Briuselis, 2018 metų balandžio 16 d., 1

⁸¹ European Commission, COM 2018/798, Communication from the Commission to The European Parliament, The European Council, and The Council, „Managing migration in all its aspects: Progress under the European Agenda”, Briuselis, 2018 metų gruodžio 4 d., 1-22

⁸² European Commission, COM 2019/481, Communication from the Commission to The European Parliament, The European Council, and The Council, „Progress report on the Implementation of the European Agenda on Migration”, Briuselis, 2019 metų spalio 16 d., 1-22

⁸³ European Commission, COM 2020/609, Communication from the Commission to The European Parliament, The Council, The European Economic and Social committee and the committee of the Regions, „On a New Pact on Migration and Asylum”, Briuselis, 2020 metų rugsėjo 23 d., 1-4

⁸⁴ European Commission, COM 2020/274, Communication from the Commission to The European Parliament, The Council, The European Economic and Social committee and the committee of the Regions, „European Skills Agenda for sustainable competitiveness, social fairness and resilience”, Briuselis, 2020 metų liepos 1 d., 8-9

⁸⁵ European Commission, COM 2020/758, Communication from the Commission to The European Parliament, The Council, The European Economic and Social committee and the committee of the Regions, „Action plan on Integration and Inclusion 2021-2027”, Briuselis, 2020 metų lapkričio 24 d., 1-2

yra pakankamai naujas elementas žvelgiant iš šio darbo perspektyvos, kadangi panašių pavyzdžių gana retai sutinkama ankstesnių metų Europos komisijos komunikatuose, kuriuose kalbama apie migracija. Pats migracijos klausimas kaip egzistencinės grėsmės atrodo taip pat silpsta, kas atsispindi ir 2021 metais. Nors yra įvardijama, jog dalyje sričių susijusių su imigracija yra patiriama sunkumų, tai nebėra laikoma esmine grėsme Europos sąjungos išlikimui ar saugumui. Toliau yra kalbama apie gilesnę imigrantų integraciją į darbo rinką.⁸⁶ Tiesa migracijos klausimas aptariamaisiais metais taip pat ir toliau pakankamai rutiniškai aptiriamas saugumo kontekste, minint poreikį kovoti su nelegalia migracija ir užtikrinti sienų apsaugą. Dėl iki šiol vykdomų Baltarusijos provokacijų prieš Europos sąjungos valstybes, pastebėtinai migracijos temos minėjimas ir saugumo kontekste, tačiau ne tiek kiek pati migracija įvardijama kaip saugumo problema, kiek kaip įrankis kuriuo naudojama siekiant sukurti saugumo problemas.⁸⁷

Per pirmuosius 2022 metų 3 mėnesius galima pastebėti jog migracijos įvardijimas, kaip egzistencinės grėsmės tapo dar mažiau matomas. Nors toliau tęsiama migracijos kaip instrumento sukelti saugumo problemas linija, šiuo atveju nors tai yra saugumo klausimas, nederėtų jo priskirti, kaip pačios migracijos saugumizavimo, nes tai tik vienas iš elementų didesnės saugumo grėsmės susijusios su Europos sąjungos kaimyninėmis valstybėmis Rusija ir Baltarusija. Prasidėjus Rusijos invazijai į Ukrainą ir iš jos pradėjus augti pabėgėlių skaičiui į Europos valstybes tai atliepiama ir Europos komisijos komunikatuose, kuriuose minima, jog pabėgėlius priimančioms valstybėms bus suteikiama visokeriopa pagalba, kuri reikalinga jų priėmimui ir prigludimui, įvardijant, kad visi, kurie bėga nuo karo yra laukiami Europos sąjungoje.⁸⁸ Tuo pačiu pastebima, jog Europos sąjunga ruošiasi visokeriopai padėti imigrantams įsidarbinti, suteikti apsaugą ir kuo greičiau suteikti prieigą prie Europos sąjungos teikiamų socialinių paslaugų.⁸⁹ Šiame kontekste migracija niekur nėra įvardijama, kaip saugumo grėsmė, kas buvo daugiau ar mažiau būdinga Europos komisijos pozicijai iki 2022 metų. Nors šiuo atveju situacija yra išskirtinė ir galima kelti klausimą, kiek tai turės įtakos tolimesnei migracijos kaip saugumo klausimo raidai, verta pastebėti, jog Europos komisija įvardijo, kad yra kviečiami visi žmonės bėgantys nuo karo

⁸⁶ European Commission, COM 2021/102, Communication from the Commission to The European Parliament, The Council, The European Economic and Social committee and the committee of the Regions, „The European Pillar of Social Rights Action Plan”, Briuselis, 2021 metų kovo 4 d., 6-7

⁸⁷ European Commission, COM 2021/799, Communication from the Commission to The European Parliament and The Council, „On the Third Progress Report on the implementation of the EU Security Union Strategy”, Briuselis, 2021 metų gruodžio d., 8

⁸⁸ European Commission, COM 2022/107, Communication from the Commission to The European Parliament, The Council, The European Economic and Social committee and the committee of the Regions, „European solidarity with refugees and those fleeing war in Ukraine”, Briuselis, 2022 metų kovo 8 d., 1-7

⁸⁹ European Commission, COM 2022/131, Communication from the Commission to The European Parliament, The Council, The European Economic and Social committee and the committee of the Regions, „Welcoming those fleeing war in Ukraine: Readyng Europe to meet the needs”, Briuselis, 2022 metų kovo 23 d., 2-3

iš įvairių šalių, kas kiek prasilenkia su pozicija vyravusia iki tol, nes ir prieš tai nemaža dalis migrantų taip pat buvo bėgantys nuo karo.

Grėsmės siejimas su kontekstu ir visuomenėje pažintais pavojais. Verta pastebėti, kad Europos komisijos komunikatuose siekiant nustatyti kaip grėsmė yra siejama su kontekstu ir visuomenėje pažintais pavojais neužtenka žvelgti tik į tiesioginius žodyno pasirinkimus, bet svarbu pastebėti, kaip yra sudaromi sakiniai ir kokiame kontekste jie formuluojami. Viena dažniausiai pastebimų sąsajų, ypač kelis pirmuosius metus, yra tarp terorizmo ir migracijos. 2015 metų komunikatuose galima pastebėti jog pakankamai dažnai yra naudojama sakinių struktūra, kurioje žodžiai terorizmas ir migracija yra vienas šalia kito. Tuo pačiu minimi ir kiti neigiamai asocijuojami reiškiniai taip suteikiant neigiamą konotaciją migracijai. Kaip pavyzdžius galima paminėti tokias sakinių struktūras kaip „į bendradarbiavimą įtraukti tokius prioritetus kaip kova prieš globaliai organizuojamus nusikaltimus, terorizmą, nelegalų migrantų gabenimą ir prekybą žmonėmis“⁹⁰ ar „Mes su susiduriame su keletu beprecedenčių iššūkiu: pabėgėlių krizė, nedarbu ir darbo vietų augimo atotrūkiu, būtinybe gilinti ekonominę ir pinigų sąjungą, klimato kaita, nestabilumu mūsų rytinėje ir pietinėje kaimynystėje“⁹¹ Tokiu būdu migracija figūruoja neigiamame arba sudėtingame kontekste, kas pačia migraciją sieja su minėtomis problemomis.

Identiškas ar net aiškesnes sąsajas galime matyti ir 2016 metais, kuriais komisijos retorikoje galima vėl pastebėti migracijos ir terorizmo sąsajų. Kontekstiškai svarbu paminėti jog laikotarpyje tarp 2015 ir 2016 metų Europos Sąjungos įvyko bent penki labai garsiai nuskambėję teroristiniai aktai, už kuriuos atsakomybė prisiėmė teroristinės organizacijos Al-Qaeda ir Islamo respublika. Apskritai teigiama jog vien per 2015 metus Europoje įvyko 17 džihadistų organizuotų išpuolių lyginant su keturiais 2015 metais.⁹² Natūralu jog šioms atakoms turėjus didelį atgarsį jis atsispindėjo ir Europos Sąjungos institucijose. Dar įvykus tik daliai jų, Europos komisijos komunikate buvo galima pastebėti paminėjimu jog po pastarųjų teroristinių atakų, siekiant užtikrinti saugumą yra privalu užtikrinti jog visi asmenys, kurie atvyksta į Europos sąjungą būtų kruopščiai patikrinti.⁹³ Tuo pačiu migracijos sąvoka ir toliau išlieka naudojama neigiamame kontekste, kai komisijos rekomendacijose yra įtraukiamas nelegalių migrantų

⁹⁰ European Commission, COM 2015/185, Communication from the Commission to The European Parliament, The Council, The European Economic and Social committee and the committee of the Regions, „The European Agenda on Security”, 4

⁹¹ European Commission, COM 2015/610, Communication from the Commission to The European Parliament, The Council, The European Economic and Social committee and the committee of the Regions, „Commission Work Programme 2016: No time for business as usual”, Briuselis, 2015 metų spalio 27 d., 13

⁹² Europol, European Union Terrorism Situation and Trend Report 2016, Haga, 2016, 22

⁹³ European Commission, COM 2016/85, Communication from the Commission to the European Parliament, and The Council, „On the State of Play of Implementation of the Priority Actions under the European Agenda on Migration”, 2

identifikavimas ir pirštų atspaudų ėmimas⁹⁴, ar Šengeno informacinės sistemos peržiūra, pridodant veido atvaizdus prie biometrinių duomenų, kurie palengvintų nelegalių migrantų išsiuntimą ir draudimų atvykti veikimą.⁹⁵ Tokios priemonės, kurios šiuo atveju taikomos migrantams dažnai siejamos su nusikalstamos veiklos prevencija, taip vėl pastumiant migracijos klausimą į neigiamą kontekstą. Terorizmo ir migracijos sąsaja būdinga ir 2017 metų Europos sąjungos komisijos diskursui, kurioje nelegalios migracijos srutai ir teroristinių atakų spartus augimas yra taip pat naudojami bendrame kontekste dalykų turinčių neigiamą įtaką Šengeno erdvės architektūrai, tuo pačiu pranešant, apie papildomus išorinės sienos kontrolės mechanizmus atsakant į galimus teroristinius pavojus, dėl atvykstančių užsienio kovotojų- teroristų.⁹⁶ Taip migracijos ir terorizmo temos dar labiau sugretinamos ir sutapatinamos tarpusavyje. Toks sąsajų naudojimas būdingas ir 2018-2019 metų vykdytam diskursui. Pastebėtina jog kalbant apie terorizmą, kuris komunikate vėlgi naudojamas bendrame kontekste su migracija yra naudojamas toks žodis kaip „kova“⁹⁷, kuris irgi turi sąsaja su karu, ką taip pat būtų galima įvardinti kaip neigiamą reikšmę visuomenėje turintį žodį, kuris implikuoja jog reikia dėl saugumo „kovoti“, o ne spręsti esamas problemas. Be kovos vartojimo, galima pastebėti jog migracijos valdymas pateikiamas kartu ir sprogstamųjų ginklų ir terorizmo finansavimo kontekste.⁹⁸

2020 metus, kaip ir egzistencinės grėsmės įvardijimo atveju, galime matyti kaip tam tikrą lūžį diskurse apie migraciją ir jos susiejimu su neigiamu kontekstu. Migracijos sąsajos ir naudojamas bendrame kontekste praktiškai išnyksta iš Europos komisijos retorikos. Pats migracijos priežastingumas pradedamas taip pat matyti daug labiau per klimato kaitos prizmę⁹⁹, šalia nestabilumą ir konfliktų kaimyninėse valstybėse, kurie prieš dažniau vertinti kaip pagrindinės priežastys. Pastebėtina, jog terorizmo tema išlieka aktuali 2020 metų retorikoje, tad jos ir migracijos nesusiejimas labiau rodo pokytį pačiuose kalbos aktuose negu tiesiog temos aktualumo sumažėjimą. 2021 metais, dauguma atveju taip išlaikomos tendencijos migracijos nesusiejimas su neigiamais aspektais, atvirkščiai- imigrantai dažnai

⁹⁴ European Commission, COM 2016/120, Communication from the Commission to the European Parliament, The European Council and The Council, „Back to Schengen - A Roadmap”, 5

⁹⁵ European Commission, COM 2016/230, Communication from the Commission to the European Parliament, The European Council and The Council, „Delivering on the European Agenda on Security to fight against terrorism and pave the way towards an effective and genuine Security Union”, Briuselis, 2016 metų balandžio 20 d., 5

⁹⁶ European Commission, COM 2017/570, Communication from the Commission to The European Parliament and The Council, „On preserving and strengthening Schengen”, Briuselis, 2017 metų rugsėjo 27 d., 2-5

⁹⁷ European Commission, COM 2018/301, Communication from the Commission to The European Parliament, The European Council, and The Council, „Progress report on the Implementation of the European Agenda on Migration”, 9

⁹⁸ European Commission, COM 2019/145, Communication from the Commission to The European Parliament, The European Council, and The Council, „Eighteenth Progress Report towards an effective and genuine Security Union”, Briuselis, 2019 metų kovo 20 d., 1-2

⁹⁹ European Commission, COM 2020/609, Communication from the Commission to The European Parliament, The Council, The European Economic and Social committee and the committee of the Regions, „On a New Pact on Migration and Asylum”, 17

pateikiami kaip tik gerame kontekste, kaip neišnaudoti talentai, kurių naudingą panaudojimą Europos sąjungos ekonomikai labai reikia skatinti.¹⁰⁰ Tiesa pasitaiko pavienių atveju kuomet migracija iš trečiųjų šalių yra susiejama su papildomais tikrinimais dėl saugumo,¹⁰¹ tačiau tai yra daroma daug rečiau negu ankstesniais- 2015-2019 metais. Aptariamaisiais metais migracija susiejama su neigiamais reiškiniais matoma ir platesniame negu pati migracija kontekste, kaip ir minėta anksčiau 2021 metais Europos sąjunga susidūrė su migracijos kaip įrankio, kelti nestabilumus, naudojimo atvejais, kurie lėmė migracijos naudojimą kontekste kartu bandymais destabilizuoti Europos sąjungą ir sukurti krizę. Nepaisant to, šiuo atveju neigiamas kontekstas sukuriamas labiau ne apie pačią migraciją, kiek apie kaimyninę valstybę Baltarusiją.

Tas pats galioja ir 2022 metų pradžiai, kurioje migracijos tema išlieka aktuali. Tiesa, vėlgi nusistovėjusias tendencijas pakeičia Rusijos sukeltas karas, kuris lemia platesnį kalbėjimą Europos sąjungos pasiruošimą padėti nuo karo bandantiems pabėgti ukrainiečiams ir suteikiamas jiems integracijos galimybes. Nors šiuo atveju kontekstas, kuriame migracijos sąvoka yra naudojama, taip pat yra neigiamas, skirtumas yra tame, jog ji čia nėra siejama su blogą konotaciją turinčiais reiškiniais, bet kaip tik labiau su pagalba ir solidarumu, neigiamame kontekste labiau pateikiant Rusiją ir jos vykdomą agresiją.

Nepaprastosios priemonės. Kalbant apie nepaprastąsias priemones, jų įvedimas paprastuoju atveju legitimizuojamas sėkmingai įvykdžius saugumizavimo procesą ir įtikinus auditoriją, jog transliuojama problema yra grėsmė. Šiuo atveju, kaip pastebėtina, migracijos klausimui būnant saugumizuotu jau prieš prasidedant tyrimo laikotarpiui, galima apžvelgti įvestas nepaprastąsias priemones ir jų naudojimą tyrimo laikotarpyje, neskiriant daugiau papildomo dėmesio išryškinant ar migracijos klausimas buvo saugumizuotas. Iš esmės, šiame darbe bus pateikiami svarbiausi ir plačiausi sprendimai, kurie buvo priimti aptariamuoju laikotarpiu ir apima platų spektrą konkrečių sprendimų. Kalbant apie Europos komisijos retoriką, jos komunikatuose kalbas apie reikiamas įvesti arba įvedamas specialiąsias priemones galima pastebėti jau nuo pat pirmųjų tiriamųjų metų.

Vienu pirmiausių specialiųjų priemonių įvedimu galima įvardinti pačią Europos migracijos dienotvarkę priimta 2015 metų gegužę. Pati komisija formuluoja, kaip minėta ankstesnėje potemėje, kad šis dokumentas yra atsakas į reikalingą greitą ir determinuotą pagalbą žmonių tragedijai Viduržemio

¹⁰⁰ European Commission, COM 2021/102, Communication from the Commission to The European Parliament, The Council, The European Economic and Social committee and the committee of the Regions, „The European Pillar of Social Rights Action Plan”, 18

¹⁰¹ European Commission, COM 2021/277, Communication from the Commission to The European Parliament, The European Council, and The Council, „A strategy towards a fully functioning and resilient Schengen area”, Briuselis, 2019 metų birželio 1 d., 6-10

jūros regione spręsti. Šį dokumentą galima laikyti pagrindiniu strateginiu migracijos dokumentu, kuris taip pat apima ir nedelsiant reikiamus atlikti veiksmus, tokius kaip: trigubai didinti FRONTEX organizacijos operacijų resursus; pirmą kartą istorijoje aktyvuoti ypatingos svarbos pagalbos mechanizmą valstybėms susidūrinančioms su masiškai išaugusiu migrantų skaičiumi; pasiūlyti migrantų persikirstymo mechanizmą per visą Europos sąjungą; bei panaikinti nelegaliai migrantus gabenančių asmenų tinklus.¹⁰² Pats šis dokumentas suteikė prielaidas ir kitoms nepaprastosioms priemonėms. Kaip vieną tokių galima įvardinti „Veiksmų planą prieš nelegalų migrantų gabenimą“. Šis veiksmų planas labiausiai fokusuojasi į keturis sektorius- padidintą policijos ir teisinės sistemos atsaką; įrankių skirtų rinkti ir dalintis informacija tobulinimą; nelegalaus migrantų gabenimo užkardymą ir pagalba pažeidžiamiesiems migrantams; ir stipresnę kooperaciją su trečiosiomis valstybėmis šioje sferoje.¹⁰³ Šio veiksmų plano, kaip nepaprastųjų priemonių statusą užtikrina ir tai kaip apie jo įvedimą komunikuoja pati Europos komisija. Pristatant strategiją migracijos keliamų iššūkių sprendimui, šis veiksmų planas yra įvardijamas kaip „ypatingos skubos atsakas į specifinę krizę.“¹⁰⁴ Kita, taip pat, svarbi priemonė, skirta valdyti migracijos krizę, kurios pradžią galima datuoti 2015 metais yra Europos Sąjungos- Turkijos susitarimas, kuriam pradžią davė komisijos vykdomi pokalbiai su Turkija.¹⁰⁵ Šiame darbe jau minėtas ir nevienareikšmiškai vertinamas Europos Sąjungos- Turkijos, buvo paremtas trimis esminiais punktais- Turkija imsis visų būtinų priemonių sustabdyti nelegalią migraciją iš Turkijos į Graikijos salas; bet kuris nelegaliai į Graikijos salas atvykęs migrantas iš Turkijos teritorijos, galės būti sugrąžintas atgal; ir už kiekvieną iš Graikijos salų sugrąžintą migrantą atgal į Turkija, Europos sąjunga priims vieną Sirijos pabėgėlį, kuris liko laukti Turkijoje. Mainais už tai Turkija gaus 6 milijardus eurų pagerinti humanitarinę pabėgėlių situacija bei Turkijos piliečiams bus suteiktas bevizis režimas atkeliauti į Europą.¹⁰⁶

Ši priemonė taip pat leidžia persikelti į 2016 metus, kuriuose iš kalbų ji tapo susitarimu ir buvo priimta. Verta pastebėti jog pati komisija šią priemonę vertina kaip drąsų žingsnį siekiant uždaryti nelegalaus žmonių gabenimo kelius, sulaužyti žmonių kontrabandą užsiimančių asmenų verslo modelį,

¹⁰² European Commission, „Managing migration better in all aspects: A European Agenda on Migration”, European Commission, žiūrėta 2020m. gegužės 12d., https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_15_4956

¹⁰³ European Parliament, „Action plan against migrant smuggling“, European Parliament, žiūrėta 2022m. gegužės 12d., <https://www.europarl.europa.eu/legislative-train/theme-towards-a-new-policy-on-migration/file-action-plan-against-migrant-smuggling?sid=10-2019>

¹⁰⁴ European Commission, COM 2015/240, Communication from the Commission to the European Parliament, The Council, The European Economic and Social committee and the committee of the Regions, „A European agenda on Migration”, 10

¹⁰⁵ European Commission, COM 2015/490, Communication from the Commission to the European Parliament, The European Council, and The Council, „Managing the refugee crisis: immediate operational, budgetary and legal measures under the European Agenda on Migration”, Briuselis, 2015 metų rugsėjo 29d., 8-10

¹⁰⁶ International rescue committee, „What is the EU-Turkey deal“, International rescue committee, paskelbta 2022 m. kovo 18 d., <https://eu.rescue.org/article/what-eu-turkey-deal>

apsaugoti išorines sienas, bei užbaigti migracijos krizę Europoje.¹⁰⁷ Šia naudojama migracijos krizės pažabojimo priemonę galima vertinti kaip vieną svarbiausių kartu su pačia migracijos politikos dienotvarke, vertinant tuo, kad jų įgyvendinimo sėkmė ir pokyčiai Europos komisijos komunikatuose yra stebimi ir pateikiami kiekvienais metais. Tuo pačiu kalbant apie 2016 metus galima pastebėti ir tęsiama ypatingos skubos finansinės pagalbos tiekimą, šalims kurios susiduria su ekstremaliu spaudimu ties išorės sienomis¹⁰⁸

Tolimesniais metais iki pat 2020, galima pastebėti jog Europos komisijos pasiūlymuose matomas štilius siekiant įgyvendinti naujas nepaprastąsias priemones migracijos klausimui spręsti. Nors pastebima, kad toliau yra siekiama ir raginama kuo greičiau priimti reikalingas priemones stabilumui užtikrinti, tai yra daroma jau priimtų specialiųjų priemonių, tokių kaip migracijos dienotvarkė¹⁰⁹ ar dar prieš tyrimo laikotarpį priimtų instrumentų, tokių kaip vizų informacinė sistema ribose.¹¹⁰

2020 metai žymi dar vieną svarbų dokumentą migracijos valdyme- „Naująjį paktą dėl migracijos ir prieglobsčio“. Šiuo dokumentu yra siekiama suteikti „naują startą“ migracijos ir prieglobsčio politikai siekiant 6 pagrindinių tikslų- geresnių ir veiksmingesnių procedūrų; tinkamai valdomos Šengeno erdvės ir išorės sienų; veiksmingo solidarumo; tarptautinės partnerystės stiprinimo; įgudusiu ir talentingu imigrantų pritraukimo; ir lankstumo ir atsparumo krizių kontekste.¹¹¹ Tiesa yra abejotina, kiek ši dokumentą, kuris turėtų pakeisti 2015 pradėta naudoti migracijos politikos dienotvarkę vertėtų laikyti nepaprastosiomis priemonėmis. Šis dokumentas nepasižymi jokiais skubiomis priemonėmis, kurias reikia priimti dabar. Nors jame išlieka tiesioginių sąsajų tarp migracijos klausimo ir saugumo, minint, jog bendros apsaugos ir gynybos politika ir toliau vykdys operacija kovos su nelegalia migracija,¹¹² tai labiau atrodo, kaip pasiūlymai skirti efektyvinti dabar esamą sistemą, negu pažaboti egzistencinę grėsmę. Kaip ir 2017-2019 laikotarpyje, taip ir 2021-2022 metais galima pastebėti, jog naujų ir papildomų nepaprastųjų priemonių siekiant pažaboti migraciją nėra siekiama įvesti. Nepaisant to, jog karas

¹⁰⁷ European Commission, COM 2016/166, Communication from the Commission to the European Parliament, The European Council and The Council, „Next Operational steps in EU-Turkey cooperation in the field of Migration”, Briuselis, 2016 metų kovo 16 d., 2

¹⁰⁸ European Commission, COM 2016/602, Communication from the Commission to the European Parliament, The European Council and The Council, „Next Operational steps in EU-Turkey cooperation in the field of Migration”, Briuselis, 2016 metų rugsėjo 14 d., 7

¹⁰⁹ European Commission, COM 2017/558, Communication from the Commission to The European Parliament, The Council, The European Economic and Social committee and the committee of the Regions, „On the Delivery of the European Agenda on Migration”, 23

¹¹⁰ European Commission, COM 2018/251, Communication from the Commission to the European Parliament and The Council, „Adapting the common visa policy to new challenges”, Briuselis, 2018 metų kovo 14 d., 1-3

¹¹¹ European Commission, „New Pact on Migration and Asylum”, European Commission, žiūrėta 2020m. gegužės 12d., https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/promoting-our-european-way-life/new-pact-migration-and-asylum_lt

¹¹² European Commission, COM 2020/609, Communication from the Commission to The European Parliament, The Council, The European Economic and Social committee and the committee of the Regions, „On a New Pact on Migration and Asylum”, 16

Ukrainoje sukelia didelę imigracijos į Europos sąjungą bangą, papildomos priemonės jai valdyti nėra numatomos, atvirščiau- teigiama, kad valstybės narės turi resursus, ir patirtį puikiai suvaldyti laukiančius iššūkius.¹¹³

Apibendrinant, galima pastebėti jog Europos komisijos migracijos kaip egzistencinės grėsmės įvardijimas per laikotarpį nuo 2015 iki 2022 metų kovo kito. Pirmaisiais aptariamais metais buvo galimas matyti gana aiškus grėsmės nurodymas, kuris savo apogėjų pasiekė 2016 metais, kai grėsmės įvardijimas ir referentinis objektas buvo pateikiamas, neprisidengiant frazėms apie migrantų apsaugą, o tiesiogiai nurodant, kad dideli migracijos srautai yra pavojus Europos sąjungai. Po 2016 metų toks aiškus nurodymas pradėjo palaipsniui mažėti. Nors, vis dar, migracija buvo įvardijama grėsme, per tą laiką matomas akivaizdus raginimų skubiai veikti sumažėjimas, o pats migracijos klausimas pasidaro labiau techninis ir besispecifikuojantis į tam tikras migracijos sritis. 2020 metai žymi pokytį, kai į kalbas apie migraciją, šalia saugumo aspekto grįžo ir pozityviosios migracijos aspektas, kuris atskleidžia, jog migracijos klausimo aktualumas kiek sumenko ir atsirado galimybes į jį pažvelgti iš ekonominės naudos perspektyvos. Tai persiduoda ir į 2022 metų pradžią, kurioje, matomas dar didesnis migracijos, kaip egzistencinės grėsmės įvardijimo sumenkimas ir daugiausiai siekiama koncentruotis į pabėgėliu iš Ukrainos palaikymą ir priėmimą, paliekant buvusį požiūrį į migraciją nuošalyje. Tendencijose, kaip migracijos klausimas yra siejamas su kontekstu ir neigiamomis reikšmėmis, galime pastebėti panašią kryptį kaip ir potemėje apie grėsmę ir referentinį saugumą. Pirmaisiais metais neigiamos reikšmės su migracija yra siejamos pakankamai dažnai ir reguliariai, tačiau ties 2020 metais, komisijos retorikoje yra pastebimas pokytis ir neigiamų sąsajų skaičius gerokai sumažėja. Kiek skirtingai nuo pirmos potemės, neigiamos sąsajos su terorizmu ir nusikalstamumu matomos kiek ilgiau ir yra pakankamai aktyvios iki pat 2020 metų. Pasiekus 2020 metus galime pastebėti, dažnesnį migracijos naudojimą teigiamame kontekste, nors pasitaiko atveju, kai migracijos tema įveliama į neigiamą kontekstą dėl reiškinių, kurie nėra tiesiogiai susiję su pačiu migracijos procesu, kiek su jos specialiu panaudojimu iš trečiųjų šalių. Atsižvelgiant į pateiktą informaciją, priimant nepaprastąsias priemones yra, taip pat, matoma tendencija, kuri buvo aktuali ir praeitose aptartose potemėse- didelis aktyvumas pirmaisiais dviem tiriamais metais ir aktyvumo kritimas likusiais. Galima kelti klausimą, kiek galima naująjį paktą dėl migracijos ir prieglobsčio laikyti naujomis ir siekiamomis nepaprastosiomis priemonėmis, tačiau bendrame kontekste labiau matomas nusistovėjęs darbas su pirmaisiais metais priimtais įrankiais negu su naujų įrankių diegimu.

¹¹³ European Commission, COM 2022/131, Communication from the Commission to The European Parliament, The Council, The European Economic and Social committee and the committee of the Regions, „ Welcoming those fleeing war in Ukraine: Readyng Europe to meet the needs”, 14-15

Bendrame kontekste apjungiant visas tris skyriuje patartas potemes galima teigti, jog nors migracijos klausimo aktualumas ir saugumizavimo stiprumas Europos komisijos retorikoje pradeda silpnėti po 2017 metų, nebūtų galima teigti jog migracija nebėra saugumizuota. Šis klausimas toliau išliekų saugumo dienotvarkėje, matomos migracijos sąsajos su neigiamą konotaciją turinčiais reiškiniais. Nepaisant to, galima svarstyti jog Komisijos dienotvarkėje šis klausimas turi potencialo tapti desaugumizuotas, pagal trečiąjį Lindos Hansen išskirtą desaugumizavimo metodą, kuris pasižymi aktyviu problemos sprendimu lemiantį problemos perkėlimą į įprastą dienotvarkę. Tokiam reiškiniai prielaidas suteikia švelnėjantis komisijos tonas šia tema, bei esamos kalbos apie efektyvių įrankių turėjimą duotuoju momentu.

4.3. Europos vadovų tarybos diskurso analizė.

Šis poskyris, kaip ir buvęs prieš tai, analizuojant Europos vadovų tarybos vykdoma migracijos saugumizavimo procesą, kuris bus atskleidžiamas per Europos vadovų tarybos susitikimų išvadas, naudosis tokia pačia struktūra siekiant užtikrinti atskleidžiamo proceso vientisumą, kuris naudingas skirtingų institucijų procesus lyginant tarpusavyje.

Referentinis objektas ir egzistencinės grėsmės šaltinis. Žvelgiant į Europos vadovų Tarybos komunikaciją 2015 metais galima pastebėti jog migracija kaip grėsmė yra įvardijama iš karto. Europos vadovų tarybos išvadose yra teigiama jog taryba sveikina Europos komisijos iniciatyvą pateikti migracijos dienotvarkę, kuri vyktų aplink, geriau valdomą legalią migraciją, kovą su nelegalia migracija užtikrinant išorinių sienų apsaugą.¹¹⁴ Šiuo atveju yra svarbu, kad komunikacijoje pasirenkamas žodis „kova“, kuris leidžia daryti prielaidą, jog migracija yra pavojingas reiškinys Europos sąjungai su kuriuo reikia kovoti. 2015 metais, kiek anksčiau negu komisijos retorikoje, kalbant apie migraciją yra pradedamas naudoti žodis krizė¹¹⁵ panašias apraiškas galime matyti ir 2016 metais, kuriuose be migracijos kaip krizės pateikimo, taip pat yra aiškiai įvardijamas ir referentinis objektas- Europos sąjunga, kuri ir susiduria su minima krize.¹¹⁶ Europos vadovų tarybų išvadose taip pat atsispindi ir raginimai priimti ir vykdyti sprendimus ypatinga skuba,¹¹⁷ kurie taip pat leidžia palaikyti požiūrį jog migracijos grėsmė Europos sąjungai yra reali ir jai reikalingi nedelsiami sprendimai.

Identiška komunikacinė linija yra palaikoma ir 2017 metais, kurias pabrėžiama, kad migracijos skaičiai išliekų skubi ir rimta problema.¹¹⁸ Toliau palaikomas ir skubumo priimant sprendimus momentas

¹¹⁴ European Council, *EUCO 11/15*, European Council meeting- Conclusions, Briuselis, 2015 m. kovo 19-20d., 6

¹¹⁵ European Council, *EUCO 26/15*, European Council meeting- Conclusions, Briuselis, 2015 m. spalio 15d., 1

¹¹⁶ European Council, *EUCO 01/16*, European Council meeting- Conclusions, Briuselis, 2016 m. vasario 18-19d., 3

¹¹⁷ European Council, *EUCO 26/16*, European Council meeting- Conclusions, Briuselis, 2016 m. birželio 28d., 3

¹¹⁸ European Council, *EUCO 8/17*, European Council meeting- Conclusions, Briuselis, 2017 m. birželio 22-23d., 10

bei motyvas kuris pastebimas ir Europos komisijos komunikacijoje- migracijos kaip grėsmės įvardijimas ne visada yra tiesioginis, bet per su ja susijusius reiškinius tokius kaip nelegalus migrantų gabenimas.¹¹⁹ Kiek skirtingesnį vaizdinį komunikuojant apie migraciją matome 2018 metais, kai iš migracijos pateikimo vėl dingta jos įvardijimas, kaip krizės. 2018 metais įvardijant su migracija susijusius klausimus dažniau renkamas, tai vadinti „visapusišku požiūriu į migraciją“¹²⁰, negu tai pateikti „požiūriu į migracijos krizę“. Tuo pačiu galimas pastebėti ir mažėjimas raginimų imtis skubių veiksmų susijusių su migracijos problemomis ir nors jų vis dar pasitaiko,¹²¹ jie sutinkami palygintinai daug rečiau ir naudojant mažiau intensyvia retorika.

2019 žymų laikotarpį, kai galima pastebėti ženklų susidomėjimo migracijos tema kritimą Europos vadovų tarybos dienotvarkėje. Per visus metus migracijos tema paminėta vos du kartus iš kurių viename kalbama apie poreikį efektyvios migracijos ir prieglobsčio politikos,¹²² o kitame primenant jog Europos sąjunga lieka įsitraukusi į humanitarinės ir pabėgėlių krizės sprendimą, bei parama su jomis labiausiai susiduriančiomis valstybėms.¹²³ Verta pastebėti, jog šiais metais nelieka net ir subtilaus nurodymo jog migracija kelia kokią nors grėsmę Europai, tuo pačiu net ir naudojant žodį krizė, jis pritaikomas ne visam migracijos procesui, o tik pabėgėlių klausimui. Kiek labiau įprasta diskursą migracijos klausimu vėl galima pamatyti žvelgiant į 2020, kuriuose migracijos tema yra minima visuose keturiuose tų metų Europos vadovų tarybos susirinkimų išvadose. Čia galima vėl matyti, kad migracija atsiduria saugumo kontekste, nurodant ir patį referentinį objektą Europos sąjunga, minint, jog išorės sienų apsauga, sukuria efektyvesnę migracijos kontrolę bei vidinį saugumą, tuo pačiu apsaugant laisvą žmonių judėjimą pačioje sąjungoje.¹²⁴ Migracijos valdyme vėl pradedami naudoti tokie žodžiai kaip „problemos“, „kova“, kurie vėl referuoja į tai jog migracijos klausimas vis dar išlieka saugumizuotoje dienotvarkėje. 2021 metai vėl rodo poslinkį į retorikos migracijos tema sušvelninimą. Migracijos reiškiniams vėl nebėra naudojamos grėsmę nurodantis žodynas, naudojama leksika tampa neutralesnė naudojant tokias frazes kaip rimtas susirūpinimas kalbant apie migracijos reiškinius.¹²⁵ Per pirmuosius tris mėnesius 2022 metais migracija, kaip žodis apskritai nėra vartojamas, tuo labiau nėra matomas jos pateikimas kaip grėsmės referentiniam objektui. Panašiai, kaip ir Europos komisijos komunikacijoje, dėl karo Ukrainoje matomas palaikymas

¹¹⁹ European Council, *EUCO 14/17*, European Council meeting- Conclusions, Briuselis, 2017 m. spalio 19d., 2

¹²⁰ European Council, *EUCO 13/18*, European Council meeting- Conclusions, Briuselis, 2018 m. spalio 18d., 1

¹²¹ European Council, *EUCO 17/18*, European Council meeting- Conclusions, Briuselis, 2018 m. gruodis 13-14d., 2

¹²² European Council, *EUCO 09/19*, European Council meeting- Conclusions, Briuselis, 2019 m. birželio 20d., 7

¹²³ European Council, *EUCO 23/19*, European Council meeting- Conclusions, Briuselis, 2019 m. spalio 17-18d., 2

¹²⁴ European Council, *EUCO 10/20*, Special meeting of the European Council - Conclusions, Briuselis, 2020 m. liepos 17-21d., 48

¹²⁵ European Council, *EUCO 07/21*, European Council meeting- Conclusions, Briuselis, 2021 m. birželio 24-25d., 2

ir resursų nukreipimas pabėgėliams padėti¹²⁶ to visiškai nesiejant su grėsmėmis ir saugumu, kas būdavo dėsninga daugumoje metų, kurie buvo aptarti šioje analizėje.

Grėsmės siejimas su kontekstu ir visuomenėje pažintais pavojais. Panašiai, kaip ir žvelgiant į Europos komisijos retorika nebūtu teisinga žvelgti vien į tiesioginius žodinius migracijos susiejimus su neigiama konotacija turinčiais reiškiniais ar pavojais. Šiuo atveju lygiai taip pat reikėtų dėmesį atkreipti į sakinių struktūras, bei pačio dokumento kontekstą, taip atskleidžiant realesnį vaizdą ir naudojamą komunikaciją migracijos tema.

2015 metais negalima pastebėti didelių bandymų, iš Europos vadovų tarybos pusės, migracijos klausimą susieti su neigiamais reiškiniais atpažįstamais visuomenėje. Kaip pavyzdžius galima išskirti, jau praeitoje potemėje minėta, pradėta migracijos įvardijama, kaip krizę, kuri pati iš savęs, kaip žodis turi neigiamą reikšmę ir gali kelti neigiamas nuotaikas visuomenėje. Kaip įdomesnį pavyzdį galima paminėti įvardijama reikiamybę „atgauti išorinių sienų kontrolę“, kas implikuoja jog ji buvo prarasta ir yra būtina išsaugant Šengeno erdvės integralumą.¹²⁷ 2016 metais išlaikoma identiška tendencija naudojant tas pačias sakinių formuluotes¹²⁸ vykdant tarybos komunikaciją. Pridėtina ir tai, jog ir Europos vadovų tarybos retorikoje atsiranda migracijos ir terorizmo vartojimas viename sakinyje skyriuje skirtame apžvelgti migracijos temą¹²⁹ Tai atskleidžia jog terorizmas, bent jau dalinai yra siejamas su migracijos klausimu ir automatiškai pačiai migracijai suteikia neigiamą reikšmę.

Didelių skirtumų nepastebima ir 2017-2018 metų laikotarpyje, kaip pavyzdžius susiejant migraciją su neigiamais reiškiniais galima pateikti įvardijimą, jog Europos sąjunga stiprina savo metodus apsaugoti savo piliečius per naudojamas efektyvesnes priemones, kovoti su terorizmu, spręsti migraciją ir apsaugoti savo išorines sienas.¹³⁰ Čia, kaip kiek išskirtinį atvejį galima išskirti, jog šios priemonės prisideda prie piliečių apsaugos, tai suteikia signalą, jog šie reiškiniai, kurių tarpe yra minima migracija, yra pavojingi pačių piliečių saugumui. Toks tiesioginis pavojus įvardijamas būtent Europos sąjungos valstybių narių žmonėms nebuvo sutinkamas ankstesnių metų tarybos išvadose, tačiau palaiko tą patį naratyvą, jog migracija yra minima kartu su saugumo iššūkiais ir terorizmu.

2019 metai, kurie, kaip jau minėta anksčiau, pasižymėjo apskritai gana menku migracijos įvardijimu išsiskiria ir praktiškai išnykstančiu jos siejimu su neigiamu kontekstu. Migracijos klausimas apskritai, kiekvienų metų eigoje, darosi vis labiau techniškesnis, negu deklaratyvus ir nurodantis tam tikras sąsajas su neigiamais reiškiniais. Pastebėtina tai jog pradedama daugiau kalbėti, kas yra gerai

¹²⁶ European Council, *EUCO 01/22*, European Council meeting- Conclusions, Briuselis, 2022 m. kovo 24-25d., 2-3

¹²⁷ European Council, *EUCO 28/15*, European Council meeting- Conclusions, Briuselis, 2015 m. gruodžio 17-18d., 1

¹²⁸ European Council, *EUCO 01/16*, European Council meeting- Conclusions, 3

¹²⁹ European Council, *EUCO 12/1/16*, European Council meeting- Conclusions, Briuselis, 2016 m. kovo 17-18d., 3

¹³⁰ European Council, *EUCO 08/17*, European Council meeting- Conclusions, 1

nuveikta ir ką dar reikia nuveikti spendžiant su migracija susijusius iššūkius, negu įvardijant jos neigiamus aspektus. Didesnį paminėjimą, kur migracija matoma neigiamame fone galima pamatyti tik 2021 metais, kuris susijęs su Baltarusijos bandymu instrumentalizuoti migrantus, siekiant savo politinių tikslų.¹³¹ Šiuo atveju migracija ir hibridinės atakos yra naudojamos bendrame kontekste, tačiau nėra matomas siekis būtent pačią migraciją nurodyti kaip neigiamą reiškinį- ji naudojama kontekstiškai, nes buvo pasitelkta kaip įrankis iš Baltarusijos pusės.

Panašiai galima vertinti ir 2022 metų pirmais mėnesiais matomą diskursą. Nors matomas bendras neigiamas kontekstas, kuriame minimi su migracija susieti elementai tokie kaip pabėgėliai, ir karas Ukrainoje, tačiau ties pabėgėlių klausimu galima matyti pastangas kaip tik jį atskirti nuo bendro vaizdo ir kalbėti apie suteikiamą pagalbą ir solidarumą.¹³²

Nepaprastosios priemonės. Žvelgiant į Europos vadovų tarybos siūlomas arba aptariamąs priemonės, dauguma atveju patogiausia kalbėti per tam tikrą lyginimą su Europos komisijos pozicija, kadangi priemonės, jog įsigaliojū turi būti patvirtintos bendrai. Verta paminėti jog pirmaisiais metais yra pastebima jog yra palaikoma Europos komisijos iniciatyva pateikti migracijos dienotvarkę¹³³, pagal kurią būtų sprendžiami iššūkiai susieti su migracija. Tuo pačiu matomas palaikymas ir pirmiesiems susitarimams su Turkija,¹³⁴ kurie ateityje išsivystys į Europos sąjungos- Turkijos susitarimą. . Pastebėtina, jog šioms iniciatyvoms yra ne tik pritariama, bet ir atliekamas raginimas valstybėms narėms ir Europos sąjungos institucijoms jas kuo greičiau implementuoti.¹³⁵ Įžvelgiamas palaikymas iniciatyvoms ir jų įvedimo skatinimas simbolizuoja jog matomas bendras sutarimas dėl reikalingų nepaprastųjų priemonių tarp dviejų iš pagrindinių institucijų. Pastebėtina, jog tiek 2015, tiek 2016 metų Europos tarybos diskurse, veiksmų planas prieš nelegalų migrantų gabenimą nėra išskiriamas kaip atskira nepaprastoji priemonė, kaip tą galima būtų pastebėti Europos komisijos komunikatuose, nors pati kova prieš nelegalius migrantų per gabentojus yra išskiriama, kaip vienu iš esminių prioritetų.¹³⁶

2016 metais taip pat pastebimas pritarimas ir palaikymas, jau priimtam, susitarimui tarp Europos sąjungos ir Turkijos, bei išreiškiamas skatinimas greitesniam jo įgyvendinimui.¹³⁷ Tuo pačiu galima pastebėti jog Europos vadovų tarybą skatina greičiau įgyvendinti ir papildomas nepaprastąsias priemonės, kurios nebuvo žymiai akcentuotos Europos komisijos retorikoje. Susitikimų išvadose yra matomas raginimas, kuo greičiau keisti reikiamus teisės aktus siekiant sustiprinti Valetos veiksmų plano

¹³¹ European Council, *EUCO 22/21*, European Council meeting- Conclusions, Briuselis, 2021 m. gruodžio 16d., 5

¹³² European Council, *EUCO 01/22*, European Council meeting- Conclusions, 3

¹³³ European Council, *EUCO 11/15*, European Council meeting- Conclusions, 1-6

¹³⁴ European Council, *EUCO 26/15*, European Council meeting- Conclusions, 1

¹³⁵ European Council, *EUCO 28/15*, European Council meeting- Conclusions, 1-2

¹³⁶ European Council, *EUCO 26/16*, European Council meeting- Conclusions, 3

¹³⁷ European Council, *EUCO 34/16*, European Council meeting- Conclusions, Briuselis, 2016 m. gruodžio 15d., 1

įgyvendinimą.¹³⁸ Valetos veiksmų planas, tai susitarimas tarp Europos ir Afrikos valstybių vadovų stiprinti kooperaciją tarp žemynų pagal penkis esminius punktus: šalinti pagrindines neteisėtos migracijos ir priverstinio perkėlimo priežastis; stiprinti bendradarbiavimą teisėtos migracijos ir judumo srityse; stiprinti migrantų ir prieglobsčio prašytojų apsaugą; užkirsti kelią neteisėtai migracijai, neteisėtam migrantų gabenimui, prekybai žmonėmis per kovą su tuo; bei glaudesnę bendradarbiavimą grąžinimo, readmisijos ir reintegracijos srityse.¹³⁹ Pastebėtina jog šis planas išsiskiria, nuo kitų minėtų šiame darbe, savo platesniu bendradarbiavimo formatu. Tuo pačiu jis neša žinia, kad migracijos klausimas, nėra aktualus vien Europos sąjungai ir nepaprastosios priemonės turėtų būti naudojamos daugiau globaliai.

Kaip ir Europos komisijos atveju pradėdant 2017 (šiuo atveju laikas užtrunka iki pat tyrimo pabaigos laikotarpio) metais galima matyti naujų nepaprastųjų priemonių, kurios būtų susietos su migracijos klausimu, svarstymų, siūlymų ir priėmimų nebuvimą. Yra matomas esamų įrankių palaikymas ir revizija, bei neesminiai pokyčiai jų ribose. Nepastebėtina ir skuba priimti tam tikrus sprendimus migracijos temoje, daugiau užsiimama temos stebėseną. Įdomu ir tai, kad Europos komisijos pristatytas ir daug dėmesio jos komunikatuose sulaukęs „Naujasis paktas dėl migracijos ir prieglobsčio“ nesulaukė apskritai jokio dėmesio Europos vadovų tarybos dienotvarkėje iki pat 2022 metų kovo galo. Toks tarybos požiūris dar labiau susilpnina šio pakto, kaip galimos nepaprastosios priemonės įvaizdį, nes jeigu jis būtų matomas, kaip ypatingos svarbos elementas sprendžiant su migracija susijusius klausimus, jo aptarimas nebūtų buvęs praleistas.

Apžvelgiant visą skyrių galima matyti jog tendencijos tarp Europos Komisijos ir Europos vadovų tarybos retorikos ir migracijos saugumizavimo tyrimo laikotarpiu yra labai panašios. Migracijos kaip grėsmės nurodymas Europos sąjungai yra aktyvus ypač pirmaisiais dvejais tyrimo metais. Toliau nors ir palaikomas, jis kiekvienais metais slopsta ir pora paskutiniu tyrimo metų yra praktiškai nepastebimas. Tas pats galioja ir migracijos siejimui su visuomenėje neigiamą reiškę turinčiais reiškiniais, bei naudojamomis nepaprastosiomis priemonėmis. Tarybos komunikacijoje išsiskyrė 2019-2020 metai. Vienais, 2019 metais migracijos tema praktiškai buvo apleista, o kitais vėl labiau suaktyvinta nebūdingai tam laikotarpiui lyginant su komisijos diskursu. Tai kiek sujaukė nuoseklų migracijos klausimo aktyvumo mažėjimą retorikoje, kuris buvo matomas tiek komisijos diskurse, tiek Europos vadovų tarybos pozicijose porą metų iki 2019. Pastebėtina ir tai, kad kiek išsiskyrė abiejų institucijų aktualizuojamos nepaprastosios priemonės. Jeigu dėl migracijos dienotvarkės ir Europos sąjungos- Turkijos susitarimo

¹³⁸ Ibid

¹³⁹ European Council, „Valletta Summit on migration, 11-12 November 2015“, žiūrėta 2022 m. gegužės 12d., <https://www.consilium.europa.eu/lt/meetings/international-summit/2015/11/11-12/>

diskursas buvo daugmaž panašus, vietoje veiksmų plano prieš nelegalius migrantų gabentojus, taryba labiau aktualizavo Valetos veiksmų planą, kuris nerado tokios svarbios komisijos dienotvarkėje.

Atsižvelgiant į desaugumizavimo aspektą, galima būtų pritaikyti panašias išvadas, kaip ir komisijos atveju- paskutiniųjų metų tendencijos, mažėjantis problemos sugrėsminimas, naujų neaprustųjų priemonių neatsiradimas ir klausimo tapimas pakankamai techniniu papildant jį sėkmingų ir veikiančių sprendimų sprendžiant migracijos klausimus įvardijimu, rodo tendencijas jog ateityje galimas migracijos klausimo desaugumizavimas, pagal, tokį patį kaip ir komisijoje- aktyvų problemos sprendimo principą, jeigu situacija ir toliau išliks pakankamai stabili.

4.4. Europos Parlamento diskurso analizė

Šiame skyriuje parlamento atliekama komunikacija ir saugumizacija migracijos klausimu bus atliekama naudojant Europos parlamento rezoliucijose išdėstomas pozicijas. Skyriuje bus laikomasi tokios pačios struktūrose, kaip ir analizuojant Europos komisijos bei vadovų tarybos pozicijas, siekiant palaikyti tyrimo vientisumą.

Referentinis objektas ir egzistencinės grėsmės šaltinis. Panašiai kaip ir prieš tai analizuotų institucijų atveju jau 2015 metais galime pastebėti migracijos įvardijama grėsme ir nurodoma referentinį objektą. Europos parlamento rezoliucijoje yra teigiama jog migracija yra naujos rūšies pavojus, kuris kelia pavojų vidiniam saugumui.¹⁴⁰ Tiesa verta pastebėti tai nėra daroma dažnai ir daugiau yra koncentruojamasi į pačia pagalbą migrantams, negu į kovą su šiuo reiškiniu.

2016 metais migracijos kaip grėsmės Europos sąjungai įvardijimas tampa gerokai labiau pastebimas, nors pasirenkamas žodynas nėra griežtas. Europos parlamentas pastebi jog Europos sąjunga yra pažeidžiama iššūkiams su kuriais yra susiduriama ir iš kurių vienas yra migracijos skaičiai.¹⁴¹ Tuo pačiu atsiranda ir raginimai imtis nedelsiamų priemonių spręsti krizes, kurių priežastis yra dideli migracijos skaičiai, tai įvardinant ekstremalia situacija.¹⁴² Pastebėtina, kad žodis krizė naudojamas tik kontekste su pabėgėliais, tačiau pati migracija dažniausiai yra vadinama iššūkiu.¹⁴³ Tad lyginant su kitų institucijų pozicijomis į migraciją žiūrima, kiek mažiau grėsmingai. Tai pasikeičia jau kitais tiriamaisiais

¹⁴⁰ European Parliament, P8_TA(2015)0061 European Parliament resolution of 11 March 2015 on general guidelines for the preparation of the 2016 budget, Section III, *Official Journal of the European Union*, C 316/231, 2016, 3-4

¹⁴¹ European Parliament, P8_TA(2016)0049, European Parliament resolution of 4 February 2016 on the special situation of islands, *Official Journal of the European Union*, C 35/71, 2018, 1

¹⁴² European Parliament, P8_TA(2016)0080, European Parliament resolution of 9 March 2016 on general guidelines for the preparation of the 2017 budget, Section III — Commission, *Official Journal of the European Union*, C 50/157, 2018, 3

¹⁴³ European Parliament, P8_TA(2016)0411, European Parliament resolution of 26 October 2016 on the Council position on the draft general budget of the European Union for the financial year 2017, *Official Journal of the European Union*, C 215/301, 2018, 3-5

metais, kuriuose migracija jau yra įvardintina kaip krizė.¹⁴⁴ Tuo pačiu galima pamatyti ir daugiau migracijos įvardijimų kaip saugumo grėsmės teigiant jog migrantų registracija prisideda prie sąjungos vidinio saugumo.¹⁴⁵

Tad 2017 Europos parlamento pozicijoje galima pažymėti, kaip tam tikro sugriežtėjimo ir aiškesnio migracijos priskyrimo prie saugumo klausimų laikotarpiu, kas be jokių išskirtinių ir papildomų elementų gali būti pritaikoma ir 2018 metams, kuriuose nepastebima nei kitokio žodyno naudojimo grėsmes įvardinti nei išskirtinio požiūrio migracija vertinti kitaip. Kaip pastebima analizuojant tolimesnius metus tendencijos pradeda sutapti su kitų institucijų turėtomis pozicijomis ir migracijos įvardijimas kaip grėsmės laipsniškai sunyksta. Bendrai nepastebėtina, kad migracija būtų nurodoma, kaip grėsmingas reiškinys Europos sąjungai, tačiau palaikoma pozicija jog ji kažkada tokiu buvo, įvardijant migracija, kaip krizės šaltinį tik tai daroma kalbant apie prieš tai buvusius 2015-2017 metus.¹⁴⁶

Apskritai vertinant visą laikotarpį iki pat 2022 metų nėra matomas joks pareiškimas jog reikia apsaugoti Europos sąjungą ar įvardijamas jai gresiantis pavojus, kuris būtų sukeltas migracijos reiškinio. Pastebėtina ir tai jog Europos parlamento rezoliucijose daugiau kalbama apie pačią pagalbą migrantams ir užtikrinimą jog būtų laikomos Europos sąjungos vertybių sprendžiant su migracija susijusius klausimus.¹⁴⁷

Grėsmės siejimas su kontekstu ir visuomenėje pažintais pavojais. Verta pastebėti jog žvelgiant į Europos Parlamento vykdoma migracijos susiejimą su esamu kontekstu ir visuomenėje pažintais pavojais, galima matyti didžiulį skirtumą su kitomis dvejomis institucijomis. Parlamento poziciją galima būtų apibūdinti kaip būtent bandymą atsieti migracija nuo kitų reiškinų, kurie galimai turėtų neigiamą konotaciją. 2015 vasarą paskelbtoje rezoliucijoje parlamentas skelbia savo smerkimą visoms analizėms, kurios gali lemti painiavą tarp terorizmo, nesaugumo, islamo ir migracijos. Tuo labiau, toje pačioje rezoliucijoje dar kartą užtvirtinant, jog atmets bet kokius svarstymus apie bet kokius ryšius tarp migracijos ir terorizmo, o nelegalios migracijos paklausa atsiranda dėl legalių migracijos būdų

¹⁴⁴ European Parliament, 2017/1652, RESOLUTION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT of 27 April 2017 with observations forming an integral part of the decision on discharge in respect of the implementation of the budget of the European Asylum Support Office for the financial year 2015, *Official Journal of the European Union*, L 252/194, 2017, 2-3

¹⁴⁵ European Parliament, 2017/1724, RESOLUTION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT of 27 April 2017 with observations forming an integral part of the decision on discharge in respect of the implementation of the budget of the European Agency for the Management of Operational Cooperation at the External Borders of the Member States of the European Union (now European Border and Coast Guard Agency ('Frontex')) for the financial year 2015, *Official Journal of the European Union*, L 252/326, 2017, 4

¹⁴⁶ European Parliament, 2019/1456, RESOLUTION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT of 26 March 2019 with observations forming an integral part of the decision on discharge in respect of the implementation of the budget of the European Asylum Support Office for the financial year 2017, *Official Journal of the European Union*, L 249/183, 2019, 3

¹⁴⁷ European Parliament, P9_TA(2021)0420, European Parliament resolution of 7 October 2021 on the situation in Belarus after one year of protests and their violent repression, *Official Journal of the European Union*, C 132/196, 2022, 5-6

stygiaus.¹⁴⁸ Tai yra išskirtinis požiūris, kuriuo nepasižymi kitos aptartos Europos sąjungos institucijos ir kuris suponuoja jog pati migracija nėra neigiamas reiškinys, o tai jog ji atliekama nelegaliai yra problema, su kuria susiduria Europos sąjunga.

Tą pati linija išlieka ir 2016 metais, kuriuose nėra pastebima jog migracija būtų vartojama bendruose sakiniuose su terorizmu arba kitais pavojais. Tuo pačiu, minint apie skubiai reikalinga paramą tvarkantis su humanitarinėmis pasekmėmis, toliau yra reiškiamas kritika, tik šį kartą ne pačiai sąjungai, o jos valstybėms narėms dėl jų nekoordinuoto atsako į krizę, kuris lemia blogėjančią situaciją.¹⁴⁹ Tai dar kartą užtikrina jog migracija, nors ir matoma, kaip krizė, ji pati nėra siejama su neigiamomis savybėmis. Susidaro įvaizdis, jog pati Europos sąjunga ir jos valstybės narės yra susiejamos su neigiamais reiškiniais, nes nėra pajėgos kooperuotis ir užtikrinti veiksmingų metodų. Siekio neigiamame kontekste piešti migracijos temos nepastebima ir 2017 metais pabrėžiant jog pagarba žmogaus teisėms turėtų būti įtraukta į visas Europos sąjungos veiklos sritis, tarp kurių minima ir migracijos politika.¹⁵⁰ Tiesa pastebima ir kita tendencija, jog pozicijose nebėra matoma kritika Europos sąjungos institucijoms ar valstybėms narėms, kuri buvo minima prieš tai.

2018 metus būtų galima žymėti, kaip ne tik, kad migracijos reiškinio ne sugretinimo su neigiamais reiškiniais, bet ir advokatavimo jos naudai Europos parlamente laikotarpiu. Pirmiausiai pabrėžiant ir atidžiai pasirenkant sakinių formuluotes jog migracijos tema nebūtų susiejimą su neigiamais reiškiniais, migracijos klausimas, nors ir naudojamas viename sakinyje su terorizmu ir apsauga, yra atskiriamas specialiai nurodant, kokie reiškiniai yra priskiriami migracijai ir kurie saugumui.¹⁵¹ Tuo pačiu, minimais metais, pabrėžiama, jog yra aiškių įrodymų jog migracija, nepaisant iššūkiu susijusiu su ja, yra naudinga tik migrantams tiek priimančioms bendruomenėms, socialinėse ir ekonominėse srityse. Parlamentas savo teiginį sustipriną dar pabrėždamas, kad reikia atkreipti dėmesį į įrodymus ir atsverti rasizmą ir ksenofobiškas tendencijas matomas Europos sąjungoje.¹⁵² Tai taip pat gana išskirtinis reiškinys vertinant visų trijų Europos institucijų pozicijas. Nors tyrimo metu buvo galima pastebėti panašių tendencijų iš Europos komisijos komunikatų, jos nebuvo tokios drąsios ir atviros, kaip jos matomos parlamente.

¹⁴⁸ European Parliament, P8_TA(2015)0269, European Parliament resolution of 9 July 2015 on the European Agenda on Security (2015/2697(RSP)), *Official Journal of the European Union*, C 265/84, 2017, 6-8

¹⁴⁹ European Parliament, P8_TA(2016)0113, European Parliament resolution of 13 April 2016 on the Council position on Draft amending budget No 1/2016 of the European Union for the financial year 2016, New instrument to provide emergency support within the Union, *Official Journal of the European Union*, C 58/242, 2018, 2

¹⁵⁰ European Parliament, P8_TA(2017)0089, European Parliament resolution of 16 March 2017 on EU priorities for the UN Human Rights Council sessions in 2017, *Official Journal of the European Union*, C 263/116, 2018, 5

¹⁵¹ European Parliament, P8_TA(2018)0089, European Parliament resolution of 15 March 2018 on general guidelines for the preparation of the 2019 budget, Section III – Commission, *Official Journal of the European Union*, C 162/216, 2019, 5-6

¹⁵² European Parliament, P8_TA(2018)0118, European Parliament resolution of 18 April 2018 on progress on the UN Global Compacts for Safe, Orderly and Regular Migration and on Refugees, *Official Journal of the European Union*, C 390/69, 2019, 6

2019-2021 metų laikotarpiu galimas pastebėti vėl kiek neutralėsnis požiūris migracijos klausimu. Nors nėra atvirų skatinimų žvelgti į migraciją iš pozityvios perspektyvos, nėra matoma ir pokyčių, kurie leistų traktuoti jog migracija bandoma susieti su neigiamais reiškiniais ar pavojais. Toliau išlaikomas siekis užtikrinti migrantų teises ir smerkiamas neteisingas elgesys su jais, pavyzdžiui specialus jų išstūminėjimas iš šalies,¹⁵³ o 2022 metais dėl išskirtinės situacijos Ukrainoje ir jai paskelbto, karo matomas ir bandymas užtikrinti ir palaikyti lengvesnį migrantų atvykimą į Europą.¹⁵⁴ Tiesa to nebūtų galima laikyti pozicija visų migrantų atveju, nes šios pralaimo pastabos susijusios išskirtinai su situacija Ukrainoje.

Nepaprastosios priemonės. Žvelgiant į parlamento poziciją dėl specialiųjų priemonių, galima pamatyti, jog, kaip vadovų tarybos diskurse yra matomas kvietimas priimti ambicingą Europos migracijos dienotvarkę atliepiančia visus migracijos aspektus.¹⁵⁵ Šiuo atveju matomas parlamentui aktualus ir praeitoje potėmėje pastebėtas bruožas jog į migraciją žiūrima iš platesnės perspektyvos ir siekiama ne tik valdyti migracijos srautus, bet ir tai daryti būdu, kuris nediskriminuotų migrantų. Pastebėtina ir tai, jog Europos migracijos dienotvarkė, kuri buvo pasiūlyta komisijos turėjo palaikymą iš parlamento pusės, kuris pasireiškė per apgailestavimą, jog Europos vadovų taryboje išsiskyrė nuomonės tarp valstybių narių dėl jos naudingumo.¹⁵⁶ Įdomu pastebėti tai jog vadovų tarybos susitikimų išvadose tas neatsispindėjo ir buvo irgi deklaruojamas palaikymas šiai migracijos suvaldymo priemonei. Tuo pačiu pastebėtina jog parlamentas pritaria, skubiam biudžeto didinimui klausimams susijusiems su migracija ir prieglobsčiu.¹⁵⁷ Taip patvirtinama, jog reikalingos greitos ir nepaprastosios priemonės, reiškinų su migracija suvaldymui, nes nėra siūloma palaukti, kol pinigų perskirstymo procesas įvyktų natūraliai.

Analizuojant 2016 metus pastebimas pritarimas ir kitai, jau minėtajai šiame darbe, specialiajai priemonei- Europos sąjungos- Turkijos susitarimui. Nepaisant to, jog parlamentas liko nepatenkintas, jog

¹⁵³ European Parliament, 2021/1615 RESOLUTION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT of 29 April 2021 with observations forming an integral part of the decision on discharge in respect of the implementation of the budget of the European Border and Coast Guard Agency for the financial year 2019, *Official Journal of the European Union*, L 340/328, 2021, 8-9

¹⁵⁴ European Parliament, P9_TA(2022)0052, European Parliament resolution of 1 March 2022 on the Russian aggression against Ukraine, Commission, *Official Journal of the European Union*, C 125/2, 2022, 4

¹⁵⁵ European Parliament, P8_TA(2015)0213, European Parliament resolution of 21 May 2015 on the implementation of the Common Security and Defense Policy (based on the Annual Report from the Council to the European Parliament on the Common Foreign and Security Policy), Commission, *Official Journal of the European Union*, C 353/59, 2016, 4

¹⁵⁶ European Parliament, P8_TA(2015)0248, European Parliament resolution of 7 July 2015 on the Council position on Draft amending budget No 5/2015 of the European Union for the financial year 2015 — Responding to migratory pressures, *Official Journal of the European Union*, C 265/170, 2017, 2-3

¹⁵⁷ European Parliament, P8_TA(2015)0355, European Parliament resolution of 14 October 2015 on the Council position on Draft amending budget No 7/2015 of the European Union for the financial year 2015, Managing the refugee crisis: immediate budgetary measures under the European Agenda on Migration, *Official Journal of the European Union*, C 349/112, 2017, 2

buvo paliktas užribyje šio sprendimo priėmimo ir sukritikavus jog šis mechanizmas buvo sukurtas be bendros strategijos visai pabėgėlių krizei spręsti,¹⁵⁸ pritarė jo priėmimui ir biudžeto perskirstymui, pridėdami tai jog šis sprendimas yra kritiškai reikalingas sukurti efektyviai migrantų, kuriems nereikalinga tarptautinė apsauga, grįžimo politikai.¹⁵⁹ Taip pat matomas ir lūkestis, jog susitarimai kurie buvo iškelti Valetos veiksmų plane ir užtvirtinti Europos vadovų tarybos pareiškimų, bus įgyvendinti.¹⁶⁰ Tai leidžia manyti jog sprendimams, kurie buvo priimti susitikimo Valetoje metu yra pritariama. Tuo pačiu, galima matyti, kaip ir tarybos atveju, kad parlamente nėra skiriamas didelis dėmesys veiksmų planui prieš nelegalų migrantų gabenimą ir jo analizei, kaip tai daroma Komisijos pozicijose, nors pačiu aktu yra remiamasi tolimesniais metais¹⁶¹ ir pati kovo prieš šį reiškinių yra sveikintina.¹⁶²

Aptariant tolimesnį laikotarpį galima pastebėti, jog taip pat nėra kalbama apie naujas nepaprastaisiais priemones migracijos suvaldymui. Europos parlamento atveju, tai yra pakankami natūralu vertinant tai jog jis pats neturi iniciatyvos teikti įstatyminius pakeitimus Europos sąjungoje ir tik gali prašyti to iš Europos komisijos. Tiesa šiame laikotarpyje galima pastebėti kritikos kitoms nepaprastosioms priemonėms, kurios buvo priimtos dar 2015- 2016 metais. 2019 metų rezoliucijoje pastebima, jog laikinos migrantų re-lokacijos schemos nebuvo veiksmingos ir nenuėmė spaudimo nuo Graikijos ir Italijos prieglobsčio sistemų. Šie komentarai, nepaisant to, kad išreiškiama kritika, nesiekia atšaukti esamų nepraprastųjų priemonių, bei nesiūlo, kitų specialių priemonių padidinti jų veiksmingumui, kas neleidžia daryti išvadų jog atsiranda noras kardinaliai pakeisti migracijos sistemą. Pastebėtina ir tai jog analogiškai, kaip ir veiksmų plano prieš nelegalų migrantų gabenimą, taip ir Naujojo pakto dėl migracijos ir prieglobsčio atveju, savo rezoliucijose parlamentas remiamasi pačiu dokumentu, tačiau jo analizei ir įvertinimui nėra skiriamas dėmesys.¹⁶³

Apibendrinant visą skyrių galima pastebėti jog Europos Parlamento diskursas migracijos klausimu ir pats migracijos saugumizavimo procesas kiek skiriasi nuo tų kurie buvo atliekami Europos

¹⁵⁸ European Parliament, P8_TA(2016)0113, European Parliament resolution of 13 April 2016 on the Council position on Draft amending budget No 1/2016 of the European Union for the financial year 2016, New instrument to provide emergency support within the Union, 2

¹⁵⁹ European Parliament, P8_TA(2016)0133, European Parliament resolution of 14 April 2016 on the 2015 report on Turkey, *Official Journal of the European Union*, C 58/164, 2018, 10

¹⁶⁰ European Parliament, P8_TA(2016)0080, European Parliament resolution of 9 March 2016 on general guidelines for the preparation of the 2017 budget, Section III — Commission, 3-5

¹⁶¹ European Parliament, P8_TA(2018)0314, European Parliament resolution of 5 July 2018 on guidelines for Member States to prevent humanitarian assistance from being criminalised, *Official Journal of the European Union*, C 118/130, 2020, 1-2

¹⁶² European Parliament, 2017/1724, RESOLUTION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT of 27 April 2017 with observations forming an integral part of the decision on discharge in respect of the implementation of the budget of the European Agency for the Management of Operational Cooperation at the External Borders of the Member States of the European Union (now European Border and Coast Guard Agency ('Frontex')) for the financial year 2015, 4

¹⁶³ European Parliament, P9_TA(2021)0391, European Parliament resolution of 16 September 2021 on the situation in Kakuma refugee camp in Kenya, *Official Journal of the European Union*, C 117/114, 2022, 2

komisijos ir vadovų tarybos. Pirmiausia pradėdant nuo panašumų, galima pastebėti jog matoma panaši tendencija, migracijos kaip grėsmės įvardijime referentiniam objektui, bei nepaprastųjų priemonių apžvelgime. Čia matoma, jog aktyviausiai yra veikiama pirmaisiais dvejais-trejiems metais, o po jų išitraukimas palaipsniui slopsta. Pastebėtina jog matomas ir sutarimas ties pagrindinėmis nepaprastosiomis priemonėmis, nors ir pareiškama kritika, kaip jos buvo priimtos neatsižvelgiant į parlamentą, bei pastebint dalies jų pakankamai menką efektyvumą. Kardinaliai skirtingą požiūrį galime pastebėti Parlamento vykdomoje migracijos susiejimo su kontekstu ir neigiamais reiškiniais retorikoje. Čia nuo pat pradžių pareiškama, jog migracija neturi būti siejama su neigiamais reiškiniais ir tokios pozicijos yra laikomasi viso laikotarpiu metu, kartais ją papildant teigiamais jog migracija reikia vertinti pozityviai, bei koncentruojantis į pačių migrantų teises, negu kiek į valstybių narių apsaugą.

Europos parlamento pozicijai, kiek sunkiau pritaikyti ir galimos desaugumizacijos modelį ateityje. Yra akivaizdu, jog klausimas yra saugumizuotas, nes tam tikras grėsmės įvardijimas referentiniam objektui kyla, nors pasirinktas žodynas yra pakankamai švelnus. Tuo pačiu matomas ir pritarimas nepaprastosioms priemonėms ir jų palaikymas, kad ir su kritika viso laikotarpio metu. Tačiau bendrame vertinime Europos parlamento vykdomas migracijos saugumizavimas atrodo ženkliai mažesnis, todėl labiausiai tinkamas ir tikėtinas pirmasis desaugumizavimo metodas, kuris vykdomas per pakeitimą- atsisakant saugumizuojančių žodžių ir taip palaipsniui perkeliant klausimą į įprastą dienotvarkę, kas turi bruožų matomų jau ir dabar. Be abejonės šios prielaidos galioja, tik migracijos klausimo sprendimams ateityje, bei manant, jog aplinkybės, kuriose dabar vystomas migracijos klausimas nepasikeis.

Išvados

Šio darbo tikslas buvo išanalizuoti 3 pagrindinių Europos Sąjungos institucijų migracijos saugumo diskursą 2015-2022 metais, taikant saugumizavimo teorinę prieigą, ir atsakyti į klausimą – ar ir kaip keičiasi migracijos klausimo saugumizacija institucijų diskurse. Darbo metu buvo daroma prielaida jog institucijos yra užprogramuotos nesutarti tarpusavyje, nes vyksta nuolatinė kova dėl įtakos ir galios, o taip apsunkina bendrą sprendimų priėmimą. Tyrimo metu atsiskleidė keletas esminių momentų.

Pirmiausia verta pradėti nuo to, kad tyrimo metu buvo galima pastebėti panašią saugumo dinamiką visų trijų institucijų diskurse. Pirmaisiais dvejais-trejiems tiriamaisiais metais matomas didesnis problemos aktualumas ir atliekamas saugumizavimas yra intensyvesnis. Procesams, susisijusiems su migracijos klausimu atlikti visose trijose institucijose matoma ypatinga skuba, matomas poreikis specialioms priemonėms. Tolimesniame laikotarpyje galima išvelgti palaipsniui mažėjanti susidomėjimą migracija, kuris lemia ir skubos priimti sprendimus sumažėjimą, bei praktiškai dingstantį poreikį įvesti papildomas neparastąsias priemones spręsti klausimams susijusiems su migracija ilgainiui lėmusi net ir institucijų norą priminti, jog migracija vis dar yra svarbi ir yra vienas iš pagrindinių iššūkių.

Antra, šiame darbe buvo galima pamatyti, jog institucijos net ir turėdamos skirtingą mąstymą, bei prioritetus yra pajėgios rasti bendrus sprendimus. Nors Europos komisijos ir vadovų tarybos migracijos traktavimas tiriamuoju laikotarpiu buvo panašus, buvo galima pamatyti, jog buvo dalinai skirtingai matomos nepaprastosios priemonės, kurios yra aktualios migracijos krizei spręsti. Dar didesnę skirtumą galima pastebėti Europos parlamento retorikoje, kuris nuo pat pradžių pasirinko nesieti migracijos su neigiamą konotacija turinčiais reiškiniais, kuo sėkmingai užsiėmė kitos dvi tyrime analizuotos institucijos. Nepaisant to, visos institucijos sugebėjo rasti bendrą sutarimą ir priimti reikalingas priemones skirtas spręsti migracijos krizei ir visos matė poreikį ir naudą juose. Šis institucijų sutarimas paneigė darbo pradžioje kelta prielaidą jog institucijos yra užprogramuotos nesutarti ir atskleidė, jog pakankamai konkretus ir sąlyginai efektyvus susitarimas yra įmanomas bent jau krizinėse sąlygose.

Trečia, šiame darbe pasinaudojus desaugumizavimo proceso analizės įrankiais buvo atskleista, kad visų trijų institucijų diskurso raida rodo polinkį į galimą migracijos klausimo desaugumizavimą ateityje. Tiesa prielaidos šiam procesui matomos ne visiškai identiškais metodais. Komisijos ir Vadovų tarybos atveju labiau galima pritaikyti re-artikuliacijos metodą, kuriam būdingas problemos aktyvus sprendimas, kuris leidžia ilgainiui problemą perkelti į įprastą, o ne saugumizuotą dienotvarkę ir, kas matoma šių institucijų diskurse, kalbant apie sėkmes tvarkantis su migracijos klausimu. Tuo tarpu parlamento atveju geriau tinka re-artikuliacijos, stabilizavimo procesas, kuris pasižymi saugumo žodyno

nenaudojimu, taip ilgainiui problemą perkeliant įprastą dienotvarkę. Parlamento atveju lygiai taip pat, šie požymiai matomi jau tirtame laikotarpyje, atsisakant migraciją sieti su neigiamomis reikšmėmis, pritaikant jai teigiamų savybių, bei apskritai mažėjant migracijos įvardijimui kaip problema. Pabrėžtina tai, kad šios prielaidos yra įmanomos išliekant panašioms migracijos tendencijoms ir išvengiant didelių sukretimų.

Šiame darbe atlikta analizė leidžia pamatyti, jog Europos sąjungos migracijos politikoje yra tikėtinas pačio požiūrio į migraciją pasikeitimas atsisakant, jam gana ilgą laikotarpį būdingo, sugrėsminimo. Tuo pačiu šiame darbe atsiskleidžia ir kita perspektyva- klausimai Europos sąjungoje daugiau yra sprendžiami tik tuo momentu kuomet yra patenkama į krizinę situacija. Tai matoma šiame darbe per pavyzdžius, kuomet iš esmės reformuoti ir bandyti sukurti stabilią migracijos sistemą, kuri būtų veiksminga ir ne kriziniais laikotarpiais, iniciatyvos ėmėsi tik Europos Komisija paskelbdama naująjį paktą dėl migracijos ir prieglobsčio ir kuris nesulaukė pernelyg jokio didesnio dėmesio iš kitų institucijų.

Šis darbas papildo gana retai mokslinėje bendruomenėje tirtų sričių, tokių kaip lyginamoji institucijų diskurso analizė, bei desaugumizavimo proceso analizė, lauką, bei prisideda prie migracijos per saugumo prizmę nagrinėjimo. Šis darbas suteikia erdvę platesniems tyrimams apie tolimesnę migracijos, kaip saugumo klausimo raidą Europoje, siekiant atskleisti ar migracijos klausimo iškritimas iš saugumizuotos dienotvarkės yra apskritai įmanomas matant pasaulines tendencijas ir prognozuojama migracijos srautų išaugimą ateityje. Tuo pačiu atsiveria niša, kurioje būtų naudinga palyginti skirtumus politinių procesų vientisume, kai klausimai yra saugumizuoti ir kuomet ne, atskleidžiant ar krizinės situacijos palengviną susitarimą tarp institucijų priimant sprendimus, bei atlikti kitų klausimų nagrinėjimą pritaikant saugumizavimo metodą, bei lyginamąją institucijų diskurso analizę ir atskleidžiant ar yra matomos panašios tendencijos kaip ir migracijos klausimo atveju.

Literatūros sąrašas

1. Baker- Beall Christopher, „The threat of returning foreign fighter: The securitization of EU migration and border control policy“, *Security Dialogue*, Vol.50(5), 2007
2. Balzacq Thierry, „The Three Faces of Securitization: Political Agency, Audience and Context.“ *European Journal of International Relations* 11(2), 2005
3. Bouwen Pieter, „Competing for Consultation: Civil Society and Conflict between the European Commission and the European parliament“, *West European Politics*, Vol.30 No.2, (2007)
4. Buzan Barry, Wæver Ole, de Wilde Jaap, *Security: A New Framework for Analysis*. Boulder; London: Lynne Rienner Publishers, 1998
5. Citizens information, „European Parliament“, *Citizens Information*, atnaujinta 2021 m. lapkričio 26d.,
https://www.citizensinformation.ie/en/government_in_ireland/elections_and_referenda/national_elections/european_elections.html
6. Council of Europe, *European Social Charter*, Turin 18X, 1961, Part 2, Article 19
7. Crombez Christophe, „*The Co-Decision Procedure in the European Union*“, *Legislative Studies Quarterly* Vol.22 No.1 (1997)
8. Egerberg Morten, „The European Commission“, kn. *European Union Politics Fifth edition*, sud. Michelle Cini, Nieves Perez- Solorzano Borrigan, Oxford: Oxford university press, 2016
9. European Commission, „Managing migration better in all aspects: A European Agenda on Migration“, *European Commission*, žiūrėta 2020m. gegužės 12d.,
https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_15_4956
10. European Commission, „New Pact on Migration and Asylum“, *European Commission*, žiūrėta 2020m. gegužės 12d., https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/promoting-our-european-way-life/new-pact-migration-and-asylum_lt
11. European Commission, COM 2011/743, *Communication from the Commission to The European Parliament, The Council, The European Economic and Social committee and the committee of the Regions*, „The Global Approach to Migration and Mobility“, Briuselis, 2021 metų lapkričio 18d.
12. European Commission, COM 2015/185, *Communication from the Commission to The European Parliament, The Council, The European Economic and Social committee and the*

- committee of the Regions, „The European Agenda on Security”, Briuselis, 2015 metų balandžio 28d.
13. European Commission, COM 2015/240, Communication from the Commission to The European Parliament, The Council, The European Economic and Social committee and the committee of the Regions, „A European agenda on Migration”, Briuselis, 2015 metų gegužės 13d.
 14. European Commission, COM 2015/453, Communication from the Commission to The European Parliament, The Council, The European Economic and Social committee and the committee of the Regions, „A European agenda on Migration”, Briuselis, 2015 metų rugsėjo 9d.
 15. European Commission, COM 2015/490, Communication from the Commission to the European Parliament, The European Council, and The Council, „Managing the refugee crisis: immediate operational, budgetary and legal measures under the European Agenda on Migration”, Briuselis, 2015 metų rugsėjo 29d.
 16. European Commission, COM 2015/610, Communication from the Commission to The European Parliament, The Council, The European Economic and Social committee and the committee of the Regions, „Commission Work Programme 2016: No time for business as usual”, Briuselis, 2015 metų spalio 27 d.
 17. European Commission, COM 2016/120, Communication from the Commission to the European Parliament, The European Council and The Council, „ Back to Schengen - A Roadmap”, Briuselis, 2016 metų kovo 4 d.
 18. European Commission, COM 2016/166, Communication from the Commission to the European Parliament, The European Council and The Council, „Next Operational steps in EU-Turkey cooperation in the field of Migration”, Briuselis, 2016 metų kovo 16 d.
 19. European Commission, COM 2016/205, Communication from the Commission to the European Parliament and The Council, „ Stronger and Smarter Information Systems for Borders and Security”, Briuselis, 2016 metų balandžio 6 d.
 20. European Commission, COM 2016/230, Communication from the Commission to the European Parliament, The European Council and The Council, „Delivering on the European Agenda on Security to fight against terrorism and pave the way towards an effective and genuine Security Union”, Briuselis, 2016 metų balandžio 20 d.

21. European Commission, COM 2016/602, Communication from the Commission to the European Parliament, The European Council and The Council, „Next Operational steps in EU-Turkey cooperation in the field of Migration”, Briuselis, 2016 metų rugsėjo 14 d.
22. European Commission, COM 2016/85, Communication from the Commission to the European Parliament, and The Council, „On the State of Play of Implementation of the Priority Actions under the European Agenda on Migration”, Briuselis, 2016 metų vasario 10 d.
23. European Commission, COM 2017/200, Communication from the Commission to the European Parliament and The Council, „On more effective return Policy in The European Union”, Briuselis, 2017 metų kovo 2 d.
24. European Commission, COM 2017/558, Communication from the Commission to The European Parliament, The Council, The European Economic and Social committee and the committee of the Regions, „On the Delivery of the European Agenda on Migration”, Briuselis, 2017 metų rugsėjo 27 d.
25. European Commission, COM 2017/570, Communication from the Commission to The European Parliament and The Council, „ On preserving and strengthening Schengen”, Briuselis, 2017 metų rugsėjo 27 d.
26. European Commission, COM 2018/250, Communication from the Commission to The European Parliament, The European Council, and The Council, „ Progress report on the Implementation of the European Agenda on Migration”, Briuselis, 2018 metų kovo 14 d.
27. European Commission, COM 2018/251, Communication from the Commission to the European Parliament and The Council, „ Adapting the common visa policy to new challenges”, Briuselis, 2018 metų kovo 14 d.
28. European Commission, COM 2018/301, Communication from the Commission to The European Parliament, The European Council, and The Council, „ Progress report on the Implementation of the European Agenda on Migration”, Briuselis, 2018 metų balandžio 16 d.
29. European Commission, COM 2018/798, Communication from the Commission to The European Parliament, The European Council, and The Council, „Managing migration in all its aspects: Progress under the European Agenda”, Briuselis, 2018 metų gruodžio 4 d.
30. European Commission, COM 2019/145, Communication from the Commission to The European Parliament, The European Council, and The Council, „Eighteenth Progress Report towards an effective and genuine Security Union”, Briuselis, 2019 metų kovo 20 d.

31. European Commission, COM 2019/481, Communication from the Commission to The European Parliament, The European Council, and The Council, „ Progress report on the Implementation of the European Agenda on Migration”, Briuselis, 2019 metų spalio 16 d.
32. European Commission, COM 2020/274, Communication from the Commission to The European Parliament, The Council, The European Economic and Social committee and the committee of the Regions, „European Skills Agenda for sustainable competitiveness, social fairness and resilience”, Briuselis, 2020 metų liepos 1 d.
33. European Commission, COM 2020/609, Communication from the Commission to The European Parliament, The Council, The European Economic and Social committee and the committee of the Regions, „ On a New Pact on Migration and Asylum”, Briuselis, 2020 metų rugsėjo 23 d.
34. European Commission, COM 2020/758, Communication from the Commission to The European Parliament, The Council, The European Economic and Social committee and the committee of the Regions, „Action plan on Integration and Inclusion 2021-2027”, Briuselis, 2020 metų lapkričio 24 d.
35. European Commission, COM 2021/102, Communication from the Commission to The European Parliament, The Council, The European Economic and Social committee and the committee of the Regions, „ The European Pillar of Social Rights Action Plan”, Briuselis, 2021 metų kovo 4 d.
36. European Commission, COM 2021/277, Communication from the Commission to The European Parliament, The European Council, and The Council, „A strategy towards a fully functioning and resilient Schengen area”, Briuselis, 2019 metų birželio 1 d.
37. European Commission, COM 2021/799, Communication from the Commission to The European Parliament and The Council, „ On the Third Progress Report on the implementation of the EU Security Union Strategy”, Briuselis, 2021 metų gruodžio d.
38. European Commission, COM 2022/107, Communication from the Commission to The European Parliament, The Council, The European Economic and Social committee and the committee of the Regions, „European solidarity with refugees and those fleeing war in Ukraine”, Briuselis, 2022 metų kovo 8 d.
39. European Commission, COM 2022/131, Communication from the Commission to The European Parliament, The Council, The European Economic and Social committee and the

- committee of the Regions, „ Welcoming those fleeing war in Ukraine: Readyng Europe to meet the needs”, Briuselis, 2022 metų kovo 23 d.
40. European Council, „Valletta Summit on migration, 11-12 November 2015“, žiūrėta 2022 m. gegužės 12d., <https://www.consilium.europa.eu/lt/meetings/international-summit/2015/11/11-12/>
 41. European Council, *EUCO 01/16*, European Council meeting- Conclusions, Briuselis, 2016 m. vasario 18-19d.
 42. European Council, *EUCO 01/22*, European Council meeting- Conclusions, Briuselis, 2022 m. kovo 24-25d.
 43. European Council, *EUCO 07/21*, European Council meeting- Conclusions, Briuselis, 2021 m. birželio 24-25d.
 44. European Council, *EUCO 09/19*, European Council meeting- Conclusions, Briuselis, 2019 m. birželio 20d.
 45. European Council, *EUCO 10/20*, Special meeting of the European Council - Conclusions, Briuselis, 2020 m. liepos 17-21d.
 46. European Council, *EUCO 11/15*, European Council meeting- Conclusions, Briuselis, 2015 m. kovo 19-20d.
 47. European Council, *EUCO 12/1/16*, European Council meeting- Conclusions, Briuselis, 2016 m. kovo 17-18d.
 48. European Council, *EUCO 13/18*, European Council meeting- Conclusions, Briuselis, 2018 m. spalio 18d.
 49. European Council, *EUCO 14/17*, European Council meeting- Conclusions, Briuselis, 2017 m. spalio 19d.
 50. European Council, *EUCO 17/18*, European Council meeting- Conclusions, Briuselis, 2018 m. gruodis 13-14d.
 51. European Council, *EUCO 22/21*, European Council meeting- Conclusions, Briuselis, 2021 m. gruodžio 16d.
 52. European Council, *EUCO 23/19*, European Council meeting- Conclusions, Briuselis, 2019 m. spalio 17-18d.
 53. European Council, *EUCO 26/15*, European Council meeting- Conclusions, Briuselis, 2015 m. spalio 15d.

54. European Council, *EUCO 26/16*, European Council meeting- Conclusions, Briuselis, 2016 m. birželio 28d.
55. European Council, *EUCO 28/15*, European Council meeting- Conclusions, Briuselis, 2015 m. gruodžio 17-18d.
56. European Council, *EUCO 34/16*, European Council meeting- Conclusions, Briuselis, 2016 m. gruodžio 15d.
57. European Council, *EUCO 8/17*, European Council meeting- Conclusions, Briuselis, 2017 m. birželio 22-23d.
58. European Parliament, „Action plan against migrant smuggling“, European Parliament, žiūrėta 2022m. gegužės 12d., <https://www.europarl.europa.eu/legislative-train/theme-towards-a-new-policy-on-migration/file-action-plan-against-migrant-smuggling?sid=10-2019>
59. European Parliament, 2017/1652, RESOLUTION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT of 27 April 2017 with observations forming an integral part of the decision on discharge in respect of the implementation of the budget of the European Asylum Support Office for the financial year 2015, *Official Journal of the European Union*, L 252/194, 2017
60. European Parliament, 2017/1724, RESOLUTION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT of 27 April 2017 with observations forming an integral part of the decision on discharge in respect of the implementation of the budget of the European Agency for the Management of Operational Cooperation at the External Borders of the Member States of the European Union (now European Border and Coast Guard Agency (‘Frontex’)) for the financial year 2015, *Official Journal of the European Union*, L 252/326, 2017
61. European Parliament, 2019/1456, RESOLUTION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT of 26 March 2019 with observations forming an integral part of the decision on discharge in respect of the implementation of the budget of the European Asylum Support Office for the financial year 2017, *Official Journal of the European Union*, L 249/183, 2019,
62. European Parliament, 2021/1615 RESOLUTION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT of 29 April 2021 with observations forming an integral part of the decision on discharge in respect of the implementation of the budget of the European Border and Coast Guard Agency for the financial year 2019, *Official Journal of the European Union*, L 340/328, 2021
63. European Parliament, P8 TA(2018)0089, European Parliament resolution of 15 March 2018 on general guidelines for the preparation of the 2019 budget, Section III – Commission, *Official Journal of the European Union*, C 162/216, 2019

64. European Parliament, P8_TA(2015)0061 European Parliament resolution of 11 March 2015 on general guidelines for the preparation of the 2016 budget, Section III, *Official Journal of the European Union*, C 316/231, 2016
65. European Parliament, P8_TA(2015)0213, European Parliament resolution of 21 May 2015 on the implementation of the Common Security and Defense Policy (based on the Annual Report from the Council to the European Parliament on the Common Foreign and Security Policy), Commission, *Official Journal of the European Union*, C 353/59, 2016
66. European Parliament, P8_TA(2015)0248, European Parliament resolution of 7 July 2015 on the Council position on Draft amending budget No 5/2015 of the European Union for the financial year 2015 — Responding to migratory pressures, *Official Journal of the European Union*, C 265/170, 2017
67. European Parliament, P8_TA(2015)0269, European Parliament resolution of 9 July 2015 on the European Agenda on Security (2015/2697(RSP)), *Official Journal of the European Union*, C 265/84, 2017
68. European Parliament, P8_TA(2015)0355, European Parliament resolution of 14 October 2015 on the Council position on Draft amending budget No 7/2015 of the European Union for the financial year 2015, Managing the refugee crisis: immediate budgetary measures under the European Agenda on Migration, *Official Journal of the European Union*, C 349/112, 2017
69. European Parliament, P8_TA(2016)0049, European Parliament resolution of 4 February 2016 on the special situation of islands, *Official Journal of the European Union*, C 35/71, 2018
70. European Parliament, P8_TA(2016)0080, European Parliament resolution of 9 March 2016 on general guidelines for the preparation of the 2017 budget, Section III — Commission, *Official Journal of the European Union*, C 50/157, 2018
71. European Parliament, P8_TA(2016)0113, European Parliament resolution of 13 April 2016 on the Council position on Draft amending budget No 1/2016 of the European Union for the financial year 2016, New instrument to provide emergency support within the Union, *Official Journal of the European Union*, C 58/242, 2018
72. European Parliament, P8_TA(2016)0133, European Parliament resolution of 14 April 2016 on the 2015 report on Turkey, *Official Journal of the European Union*, C 58/164, 2018
73. European Parliament, P8_TA(2016)0411, European Parliament resolution of 26 October 2016 on the Council position on the draft general budget of the European Union for the financial year 2017, *Official Journal of the European Union*, C 215/301, 2018

74. European Parliament, P8_TA(2017)0089, European Parliament resolution of 16 March 2017 on EU priorities for the UN Human Rights Council sessions in 2017, *Official Journal of the European Union*, C 263/116, 2018
75. European Parliament, P8_TA(2018)0118, European Parliament resolution of 18 April 2018 on progress on the UN Global Compacts for Safe, Orderly and Regular Migration and on Refugees, *Official Journal of the European Union*, C 390/69, 2019
76. European Parliament, P8_TA(2018)0314, European Parliament resolution of 5 July 2018 on guidelines for Member States to prevent humanitarian assistance from being criminalised, *Official Journal of the European Union*, C 118/130, 2020
77. European Parliament, P9_TA(2021)0391, European Parliament resolution of 16 September 2021 on the situation in Kakuma refugee camp in Kenya, *Official Journal of the European Union*, C 117/114, 2022
78. European Parliament, P9_TA(2021)0420, European Parliament resolution of 7 October 2021 on the situation in Belarus after one year of protests and their violent repression, *Official Journal of the European Union*, C 132/196, 2022
79. European Parliament, P9_TA(2022)0052, European Parliament resolution of 1 March 2022 on the Russian aggression against Ukraine, Commission, *Official Journal of the European Union*, C 125/2, 2022
80. Europol, European Union Terrorism Situation and Trend Report 2016, Haga, 2016, 22
81. Europos Komisija, *Standartinis Eurobarometras 93, Viešoji nuomonė Europos sąjungoje*, 2020
82. Farrel Henry, Heritier Adrienne, „*Introduction: Contested Competences in the European Union*“, *West European Politics, Vol.30 No.2*, (2007)
83. Guzzini Stefano, „Securitization as a Causal Mechanism.“ *Security Dialogue*, 42 (4-5), 2011
84. Hampshire, J., "Speaking with one voice? The European Union's global approach to migration and mobility and the limits of international migration cooperation", *Journal of Ethnic & Migration Studies*, vol. 42, no. 4, 2016
85. Hansen Lene, „Reconstructing Desecuritization: The Normative-Political in the Copenhagen School and Directions for How to Apply it.“ *Review of International Studies*, 38 (3), 2012
86. Hayes Jarrod, Knox-Hayes Janelle, „Security in climate change discourse: analyzing the divergence between US and EU approaches to policy.“ *Global Environmental Politics*, 14(2), 2014

87. Helme Katie, „The Implications of the EU-Turkey Refugee Agreement on the EU's Role as an International Humans Rights Actor“ *Australian and New Zealand Juornal of European Studies*, vol. 10, (2018)
88. Huysmans Jeff, „The European Union and Securitization of Migration“, *Journal of Common Market Studies Vol.38 No.5*, 2000
89. International rescue committee, „What is the EU-Turkey deal“, International rescue committee, paskelbta 2022 m. kovo 18 d., <https://eu.rescue.org/article/what-eu-turkey-deal>
90. Janeliūnas Tomas, Tumkevič Agnija, „Securitization of the Energy Sectors in Estonia, Lithuania, Poland and Ukraine: Motives and Extraordinary Measures.“ *Lithuanian Foreign Policy Review*, 30, 2013
91. Karyotis Georgios, „European Migration policy in the aftermath of September 11“, *Innovation: The European Journal of Social Science Research 20:1*, 2007
92. Maricut Adina, „Different narratives, one are without internal frontiers: why EU institutions cannot agree on refugee crisis“, *National Identities Vol.19, No.2*, (2017)
93. Messina Anthony M., *The Logics and Politics of Post-WWII Migration to Western Europe*, United Kingdom, Cambride University Press, 2007
94. Murray Douglas, *The Strange Death of Europe: immigration, Identity, Islam*, London: Bloomsbury Continuum, 2017
95. Peter Stalker, „Migration trends and Migration Policy in Europe“, *International Migration Vol. 40*, 2002
96. Puetter Uwe, „The European Council“, kn.*The Nwe Intergovernmentalism: States and Supranational Actors in the Post-Maastricht Era*, sud.Christopher J. Bickerton, Dermont Hodson, uwe Puetter, Oxford: Oxford university press, 2015
97. Shigehiro Oishi, „Causes of European emigration to the United States. A humanistic approach.“, *Journal of UOEH Dec 1;5(4)*, 1983
98. Telešienė Audronė, „Kritiškosios diskurso analizės metodologinio principo taikymas sociologiniuose tyrimuose“, *Filosofija. Sociologija*, Lietuvos mokslų akademija, 2 (1-6), 2005
99. Thompson Robert, Hosli Madeleine, „Who has Power int the EU? The Commission, Council and Parliament in Legislative decision making“, *JCMS Volume 44. No. 2*, (2006)
100. Wæver Ole, „Securitization and Desecuritization.“ Kn. Ronnie D. Lipschutz (sud.), *On Security*. New York: Columbia University Press, 1995

Summary

Changes of European Immigration securitization between years 2015 and 2022

With the sharp rise in the number of illegal migrants in Europe in 2015 and the onset of the so-called “*European migrant crisis*”, there has been a renewed focus on issues related to migration and other related phenomena. This can be seen in the Eurobarometer data of autumn 2015, in which Europeans themselves indicated that the two main problems that are visible are immigration and terrorism, which were indicated to be the main ones by 58 and 25 percent of respondents, respectively. The results are reminiscent of another tendency: the issue of migration in Europe is seen through the lens of security, and immigration itself is a security issue. Slightly different trends due to the importance of surveys and research on immigration and terrorism can be seen in the results of the 2020 surveys, where the relevance of these issues is significantly lower than in the 2015 results. The stabilization of the migrant crisis and the natural cyclicity of the issues have led to immigration and terrorism ranking 3rd and 8th in the most important issues scoreboard, respectively.

Such trends are quite natural from the perspective that immigration rates in Europe have fallen over the last few years. Less public interest in the issue and lower migration flows could be a great way to address the long-standing migration policy issues. Nevertheless, the debate on immigration, political decisions and research on the subject are stifled and do not receive much attention.

Taking the situation into account, this paper aims to analyze the migration security discourse of one main institutions of the European Union – the European Commission, the European Council and the European Parliament in 2015-2022, by applying the theoretical approach of securitisation, and to answer the question – whether and how is migration securitisation changing in institutional discourse. The study assumes that institutions tend to compete with each other for influence, making reaching a co-decision difficult.

During the study, similar security dynamics could be observed in the discourse of all three institutions. The first two to three years of the study show a greater relevance of the problem and a more intensive securitisation. In the period ahead, there is a gradual decline in the interest in migration, which is also leading to a decline in the urgency of decision-making, as well as the practically disappearing need for additional emergency measures to address migration in the long run. Also, the work revealed that institutions, even by having different thinking and priorities, are capable of finding common solutions which refuted the assumption made at the beginning of the work that the institutions are programmed to disagree and revealed that a sufficiently specific and relatively effective agreement is possible at least under the conditions of a crisis. At the same time, in the work, using the tools of the desecuritisation

process analysis, assumptions were made about the possible future desecuritisation in regards to the immigration issue, if similar migration trends are maintained and significant shocks are avoided.